

brat *francišek* 6

*Frančiškova in Klarina
izbira uboštva izvira
iz božiča, iz božiča pa
izvira tudi njuna izbira
majhnosti. Da bi človek
razumel Božjo ljubezen,
je potrebno, da poišče
majhnost srca.*

- Človekovo življenje je gledanje Boga
- Moji bratje in moje sestre
- Tudi Frančiškovi smo za življenje!
- Ekumensko romanje v BiH

- ✉ **Urednikova beseda**
- 4 **Frančiškova duhovnost**
Človekovo življenje je gledanje Boga
- 8 **Naša evangelizacija**
Moji bratje in moje sestre
Razmišljanje naše s. Cvetke o bl. Devici Mariji
- 13 **Frančiškov svetni red**
Narodni svet OFS načrtuje v Piranu
Volitve novega sveta KB OFS sv. Lenart NM
Duhovne vaje KB Šiška
- 16 **Iz naših družin**
Obljube bratov in sester v škofjeloškem bratstvu OFS
+ Marija - Marica Kraner OFS
- 19 **Živi rožni venec - ŽETEV**
DESETKA: Usmili se duš v vicah
- 22 **Iz Frančiškovih logov**
Frančiškov prijatelj
Med nami
- 24 **Mladi Frančišku**
Tudi Frančiškovi smo za življenje!
- 26 **Pravičnost in mir**
Vrtnice in jaz in ti
- 28 **Korenine in sadovi**
Življenje našega blaženega očeta Frančiška (11)
- 30 **Sveta dežela**
S »fičkom« v Sveto deželo
DPSD - ekumensko romanje v BiH
Mir tebi, Bosna, mir tebi Balkan
In memoriam - Dr. Pavle Košorok (1944-2023)
Sveta dežela - skozi biblične dogodke stare
in nove zaveze
- 46 **Razvedrilo**
Izdelovanje adventnega venca
Nagradna osmerosmerka

Brat Frančišek – ISSN 1408-0192.
GLASILO FRANČIŠKOVEGA SVETNEGA REDA (OFS) V SLOVENIJI.

Revija izhaja šestkrat letno.
Spletni arhiv: www.ofm.si/zbf/revija_BF

Izdajatelj:
Založba Brat Frančišek, Prešernov trg 4,
SI-1000 Ljubljana, Slovenija, www.ofm.si/zbf/

Za založbo:
Miran Špelič OFM

Člani uredniškega odbora:
Janez Papa OFM (odgovorni urednik)
Fani Pečar OFS (glavna urednica)
Peter Skoberne OFS (naslovnica)
sestre FMM (Naša evangelizacija)
Metod in Mateja Trajbarič OFS (Frančiškov svetni red);
Prispevke za rubriko OFS pošljite na e-pošto: revija.bf@fsr.si
Krizostom Komar OFM (ŽRV - Žetev)
Gregor Pavlič OFS (Razvedrilo)
NS FRAMA (Mladi Frančišku)
Fani Pečar OFS (Pravičnost in mir)
Miran Špelič OFM (Korenine in sadovi, Naše knjige)
Peter Lavrih OFM (Sveta dežela)

Logotip rubrik:
Aleš Porenta

Fotografije:
Internet, arhiv revije BF

Oblikovanje in priprava:
Tina Bruno, Založba Brat Frančišek

Tisk: ABO Grafika d.o.o., Ljubljana

Naklada: 2.800

Naslov uredništva:
Ul. škofa Maksimilijana Držečnika 7, SI-2000 Maribor
tel.: 02-22-85-113
E-mail: revija.brat.francisek@ofm.si

Rokopisov in slik ne vračamo.
Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

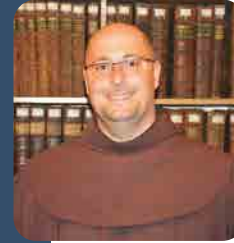
Člani FSR nakazujte prispevke na:
Narodni svet FSR Slovenije,
Prešernov trg 4,
SI-1000 Ljubljana
TRR SI56 0430 2000 3307 102, NOVA KBM d.d.;
sklic na 00 700-23.

ali

Člani ŽRV nakazujte prispevke na:
Založba Brat Frančišek,
Prešernov trg 4,
SI-1000 Ljubljana
TRR SI56 6100 0001 2574 166, Delavska hranilnica d.d.;
sklic na 00 700-23.

Glasilo izhaja z dovoljenjem cerkvenih oblasti.

Gospod naj ti podari mir!

Vstopili smo v zadnja dva meseca leta 2023, v katerih se spominjamo obeh letošnjih osemstoletnic: 29. novembra bomo obhajali 800-letnico Frančiškovega Vodila reda

manjših bratov, na božični večer pa se bomo spominjali 800-letnice prvih jaslic v Grecciu.

Razmišljanje frančiškanskega provincialnega ministra p. Marjana Čudna OFM o jaslicah v Grecciu nam pokaže pomen majhnosti v kateri moramo neprestano rasti.

Kateheza OFS nas usmeri v brate in sestre, ki nam jih Gospod naklanja, da se ob njih oblikujemo.

Preverite, kako so člani narodnega sveta OFS načrtovali v Piranu, kjer so združili prijetno s koristnim.

Nekatera krajevna bratstva OFS so imela kapitelj, druga obljuje, spet druga duhovne vaje, ... Vaše krajevno bratstvo OFS ni omenjeno? Pišite nam in nas seznanite s svojim delovanjem!

Žetev prinaša veliko duhovnih utrinkov ne samo za molivce Živega rožnega venca, ampak za vse bralce revije Brat Frančišek.

Pokukajte tudi v sorodni reviji Frančiškov prijatelj in Med nami.

V oktobru so mnogi naši bralci pokazali, da so odločno ZA življenje in se udeležili pohoda v Ljubljani. Poglejte, kako so se imeli.

Svetodeželska rubrika nam postreže s sklepom nadaljevanj o romanju s fičkom v Sveto deželo, opiše pa tudi ekumensko romanje v Bosni in Hercegovini.

Bliža se adventni čas in Pozabljene spretnosti vas naučijo izdelati adventni venec.

Vsem bralcem in bralkam želim poglobljeno adventno pripravo in vesele božične praznike!

Vse dobro!
br. Janez Papa

V letu 2023 v rubriki Frančiškova duhovnost spremljamo razmišljanja ob 800-letnici potrditve Vodila reda manjših bratov in postavitve jaslic v Grecciu. V šesti številki je pred nami razmišljanje o jaslicah v Grecciu.

Človekovo življenje je gledanje Boga

Božič je mehak, ker se spusti na dušo in potegne iz ljudi najboljše kar premorejo. Praznik jih popelje k občutjem lepega. Frančiška pa je v Grecciu občutje lepega popeljalo v praznik. Za Frančiška je bil božič tako velik praznik, da bi ta dan nakrmil vse stvarstvo, če bi le mogel. Učlovečenje je za Frančiška luč, posebna luč, takšna kot o njej spregovori pesnik Tone Kuntner: *»Ta luč ni od včeraj in ni samo moja. Ta luč ne gori od danes do jutri. Gori in sveti iz davne preteklosti v davno prihodnost«*.

Tisto leto je želel Frančišek luč božiča deliti s prebivalca Greccia. Življenjepisec piše: *»Bližal se je božič. Frančišek je sklenil obhajati božič, kot ga svet še ni videl. Poklical je prijatelja iz Greccia in mu naročil: 'V gozdu blizu samostana boš našel v pečini votlino in tja postavi jasli, napolnjene s senom. Pripelji tudi vola in oslička, da bo prav tako kot v Betlehemu. Rad bi resnično obhajal prihod Sina Božjega na zemljo, da bom z lastnimi očmi videl, kako reven in ubog je hotel biti zaradi nas.'«*

Za Frančiška učlovečeni Bog nima cene. Daruje se brezplačno, tako kot se sonce daruje rastlini. Nihče si ga ne zasluži. Lahko ga kličemo, občutimo lakoto in žejo po njem, lahko trkamo na njegova vrata, lahko mu s solzami tožimo o svoji bolečini in osamljenosti - vendar pravice do svojega Boga nimamo.

Frančišek ve, da je učlovečenje dar! Dar mojemu življenju. On je mene prej ljubil. Samo On mi lahko odpre svoja vrata. Bog se samo tistim ne odkriva, ki bi mu hoteli postaviti ceno. Čuden je ta učlovečeni Bog za tistega, ki si domišlja, da bi celega kupil, ki želi vse prigrabiti zase, ki prezira kar nima cene, ki meri osebe in reči po

njih ceni, ki ima rad zlato, ker je drago. Ljubezen se ne prodaja. Kdor se odpre tej učlovečeni ljubezni, bo preroben. Bog je ljubezen, samo Ljubezen. Frančišek veruje, da se je ta Ljubezen učlovečila na božični praznik. Tistim, ki jo sprejmejo, daje moč, da postanejo Božji otroci. Za to gre: če smo videli svetlobo, se mora iskriti v naših očeh; če smo doživeli veselje, ga moramo deliti z drugimi; če smo se pogreli ob jaslicah, moramo toplino dajati vsem, ki iščejo zavetja. Če se je Kristus rodil v našem srcu, ga bodo tisti, ki ga iščejo, v njem našli!

»S tem, ko se je Bog učlovečil, nam daje možnost, da mu rečemo ti. Odstranil je vsako oddaljenost in nedostopnost. Na tako skromen in nevsiljiv način je prišel med nas, da se z njim vsak, tak, kakršen je, lahko počuti domače in sproščeno. Za nikogar ni več nedosegljiv, razen za tistega, ki se je zelo povzpel nad druge«, je zapisal pokojni koprski škof Metod Pirih.

Frančiška je navduševalo Božje učlovečenje, ki se je zgodilo na tako preprost način. Bog se je do konca ponižal, ko je sestopil na zemljo kot sin navadnega dekleta in navadnega tesarja iz Nazareta. Hotel je biti ubog in s tem blizu najbolj ubogim. Ležal je v mrzlih jaslih in volu in oslu dovolil, da ga grejeta. Frančišek je vzkliknil: *»O, kako svetega in ljubkega, dobrotnega in ponižnega, miroljubnega in prijetnega, ljubeznivega in nad vse zaželjenega brata in sina imamo...«* (»FPKr 56).

Želim si, da bi tudi mene kot Frančiška prevzelo Božje učlovečenje, da se ne bom ukvarjal sam s seboj, da se ga ne bom veselil, ker se ga pač drugi veselijo, ampak zaradi bližine in tega, o čemer božič najmočneje spregovori: majhnosti!

Greccio je kraj, kjer lahko ponovno razmislimo o majhnosti. Ali ne izvira ime: *»manjši«* prav iz božiča?

Vsak kristjan, še posebej manjši brat, naj bi bil, ko pomisli na jaslice majhen in ubog.

Biti manjši je za Frančiška isti način življenja, kakršnega so živeli Jezus Kristus, njegova presveta Mati in njegovi učenci (prim. FnpVod 9,5). Jezusova majhnost osmišljuje našo majhnost. Majhnost je srčika vere. *»Dobro je biti majhen«*, pravi Michel Quoist, *»ker Bog lahko nosi samo majhne otroke«*. Bodimo majhni, da nas bo Bog lahko nosil kot majhnega otroka. Tako je nosil tudi Frančiška.

Uboštvo in majhnost božje ljubezni

Frančišek in Klara sta ob pogledu na Božjega otroka v jaslicah spoznala vzvišenost uboštva. Iz pisma sv. Klare: *»Opazuj uboštvo položenega v jasli in povitega v revne plenice«* (4 Klp 19). *»Če je torej tako velik Gospod, ki je prišel v naročje Device, hotel nastopati na svetu kot zaničevan, reven in ubog človek (prim. 2 Kor 8,9), da bi ljudje - ki so bili tako ubogi in revni, tako pogreznjeni v trpljenje zaradi prevelikega pomanjkanja nebeške hrane - postali v njem bogati v posesti nebeškega kraljestva, tedaj se silno radujte in veselite«* (1 Klp 19-21). Pot uboštva je Kristusova pot, zato je to najvišja pot za dosego nebeškega kraljestva: Sveta Klara je zapisala: *»O blaženo uboštvo! Njim, ki ga ljubijo in se ga oklepajo, podarja večno bogastvo. O sveto uboštvo! Tistim, ki se ga držijo in po njem hrepenijo, obljublja Bog nebeško kraljestvo in jim s trdno gotovostjo naklanja večno slavo in blaženo življenje. O dobrotljivo uboštvo! Gospod Jezus Kristus, ki je vladal in vlada nebo in zemljo, ki je rekel in sta nastala, se ga je oklenil bolj kakor česarkoli. Uboštvo je pot blagrov, ki jih Jezus postavi kot model uresničevanja nebeškega kraljestva: »Blagor ubogim v duhu, kajti njihovo je nebeško kraljestvo«* (Mt 5,3).«

Franciškova in Klarina izbira uboštva izvira iz božiča, iz božiča pa izvira tudi njuna izbira majhnosti. Da bi človek razumel Božjo ljubezen, je potrebno, da poišče majhnost srca. Mojzes je judovskemu ljudstvu pojasnil, da je bilo izbrano od Boga zato, ker je bilo najmanjše od vseh ljudstev. Jezus pa slavi Očeta, ker je božje stvari prikrikl modrim in jih razodel malim. To, kar Bog želi od človeka, je odnos med očetom in otrokom, ljubkuje ga, pravi mu: S tabo sem. To je Gospodova nežnost, v njegovi ljubezni. To je tisto, kar nam on posreduje in nam daje moč za našo nežnost.

Moč evangelija je v majhnosti, majhnosti otroka, ki se pusti voditi očetovi ljubezni in nežnosti. Ljudje začutijo potrebo, da pridejo zraven, ko vidijo pričevanje majhnosti, dejavne ljubezni, krotkosti in blagosti. Pričevanje brez objestnosti in ošabnosti, dejavna ljubezen, ki časti Boga in služi drugim. To je tisto, zaradi česar Cerkev raste. In to je razlog, zakaj je bil sv. Frančišek tako privlačen – živel je majhnost otroka, ki jo je videl v jaslicah.

Naša zvestoba je varovanje naše majhnosti, da bi lahko bila v pogovoru z Gospodom. Zato so majhnost, blagost, krotkost tako zelo pomembne za našo življenje. Vedno bo obstajal dialog med našo majhnostjo in veličino Gospoda.

Bog še danes prihaja kot majhen, da bi mi postali majhni. Če ne postanemo majhni, se v nas nič ne zgane tako silovito, da bi preobrazilo svet.

*Jezus v jaslicah,
prosimo te, pomagaj nam, da bi bili
vedno manj navezani na zemeljske stvari
in bi vedno bolj zaupali vate.*

*Daj nam spoznati,
da vse dobrine tega sveta
ne morejo potešiti našega srca.
Tako si ne bomo prizadevali,
da bi imeli čim več,*

*in bomo bolj odprti za potrebe drugih.
Vemo, da moremo biti »ubogi v duhu«,
ko se zavedamo svojih potreb,
jih lahko potešimo le tako,
da jih v popolnem zaupanju izrečemo tebi.
To nam prinaša zadovoljstvo,
ki nam ga svet ne more dati,
pa tudi vzeti ga ne more. Navdaj
nas s hrepenenjem po božjem kraljestvu,
kjer boš ti naše bogastvo za vedno.*

V znamenju otroka!

Zaradi neopisljive ljubezni do Kristusa, je imel Frančišek v svoji krvi zapisan božič, po njegovih žilah se je pretakala njegova skrivnost in ga vedno znova napajala z upanjem. Frančiškovo srce napojeno z božičem je zmoglo deliti svoj

čas in svoj kruh, prisluhni tihim klicem po bližini, zalivati z blagodejno bližino sveto zemljo drugega srca. Zaradi zapisa božiča v svoji krvi, je Frančišek v Grecciu pozdravljal Boga, ki se je rodil med nami in nam postal brat po srcu. Frančišek je želel svojo kri, v katero je bil zapisan božič, deliti z drugimi. Prebivalcem Greccia je želel približati Betlehemske poljane, polne pričakovanja in radostnega vznemirjenja, želel je, da bi se v zimski spokojnosti, v pišu hladnega vetra, na poseben način razplamtela božična noč v njihovih srcih.

Kaj se je zgodilo na prvi božič? Takrat je mali Jezus od znotraj odprl vrata nebes in se spustil na zemljo. Kot vsak majhen otrok je pozabil zapreti vrata za seboj. Da se je to res zgodilo, dokazujejo angeli, ki so za božič prihiteli iz nebes na kratek zemeljski izlet in peli svojo pesem hvale. Vrata v nebesa so ostala odprta. Kasneje je sam Jezus povedal svojim učencem, da bodo videli nebo odprto, odprta nebesa je videl prvi mučenec Stefan. Ne opazijo vsi, da je Jezus pozabil zapreti nebeska vrata za seboj. Frančišek je opazil. Kot se znajo ptice nasloniti na veter, se je Frančišek naslonil na odprta nebeska vrata in videl, da je božič praznik luči. Luč, ki je za božič zasijala nad vsem človeštvom, je Luč Božje ljubezni. Bog je svet tako ljubil, da je poslal svojega edinorojenega Sina. To bi lahko napisali nad jaslicami v Betlehemu ali v Grecciu: »Bog je tako ljubil svet!« Kot luč ljubezni je stopil v svet, ki je pogosto svet sovraštva, da bi to temo sveta razsvetlil z ljubeznijo, mirom, pravico, razumevanjem. Kristus prihaja kot luč resnice o človeku: človek ni le številka, bitje med drugimi bitji, inventar zemlje, marveč dedič neba, božji ljubljenec. Frančišek ve, da božič ni legenda ne pravljica ne slepilo ali lepa zgodba, marveč je razodetje resnice, da je človek najvišja vrednota v

stvarstvu, da je prvi za Bogom. Frančišek ve, da se je na božič vse začelo. Takrat je svet ubral novo tirnico. Začrtal jo je Bog sam. Iz človeške zemlje je napravil Božje domovališče. Bog, Jezus, ostaja na naši zemlji in deluje po nas. Še več. Božični dogodek govori, da Bog ni obupal nad človekom. Po Odrešeniku nam je podal roko sprave in odrešenja.

Gospod Jezus Kristus, naj tudi nas tvoje rojstvo popolnoma prepoji, kot je sv. Frančiška, brate in prebivalce Greccia, da se, podobno kot oni, tudi mi ne bomo ukvarjali sami s seboj. Naj bomo čuteči in usmiljeni, potrpežljivi, blagi in usmiljeni, iskreni in resnicoljubni. Kdor bo videl nas, naj vidi tebe. Čudovito je, da na tako nežen način prihajaš k nam. Naj tako tudi mi prihajamo drug k drugemu!

Kje pa je današnji Betlehem, današnji Greccio? Danes Bog postane človek največkrat čisto po tihem, angeli ne prepevajo, kralji gredo mimo, pastirji ostanejo pri svojih čredah. Bog postane človek največkrat čisto po tihem, javnost ga sploh ne opazi, ljudje se ga sploh ne zavedo. V uri osamljenosti, v upanju, v veselju nad ljubeznijo do bližnjega.

Bog še danes prihaja kot otrok, da bi mi postali otroci. Če ne postanemo kakor otroci, nikoli v resnici ne srečamo Otroka iz Betlehema, položenega v jasli in povitega v plenice, Kralja miru, Gospoda vseh majhnih. Če ne odpremo svojega srca na stežaj, kakor otrok razpre svoje drobne ročice v objem, nikoli ne okusimo velike Ljubezni Očeta, ki je daroval svojega edinega Sina. Če ne pokleknejo ponižno, preprosto, kot se otrok privije k materi in stisne k očetu, nikoli ne doživimo poljuba od zgoraj, nežnega, ljubečega dotika Boga, rojenega zame. Če ne postanemo kakor otroci, se v nas nič ne zgane tako silovito, da bi preobrazilo svet.

p. Marjan Čuden OFM, provincialni minister

Leta od 2023 do 2026 so namenjena slavljenju petim osemstoletnicam, ki so povezane s svetim Frančiškom. Najprej je tu 800 let potrjenega Vodila manjših bratov, ki se ga spominjamo v letošnjem letu. Tej temi bomo namenili tudi številke revije Brat Frančišek.

Moji bratje in moje sestre

Božja beseda: Življenje prvih vernikov (Apd 2,42-47)

Bili so stanovitni v nauku apostolov in v občestvu, v lomljenju kruha in v molitvah. Vse pa je v duši navdajalo strah, zakaj po apostolih se je dogajalo veliko čudežev in znamenj. Vsi verniki so se družili med seboj in imeli vse skupno: prodajali so premoženje in imetje ter od tega delili vsem, kolikor je kdo potreboval. Dan za dnem so se enodušno in vztrajno zbirali v templju, lomili kruh po domovih ter uživali hrano z veselim in preprostim srcem. Hvalili so Boga in vsi ljudje so jih imeli radi. Gospod pa jim je vsak dan pridruževal te, ki so našli odrešenje.

Uvodna molitev

V molitvi se spomnimo tudi naših rajnih in bolnih bratov in sester, naših družin in vseh, ki niso mogli priti na srečanje:

»Gospod mi je dal brate.

Dal mi je brate, da jih ljubim,
dal mi je brate, da se jih veselim,
dal mi je brate, da jih sprejemam,
dal mi je brate, da jih poslušam,
dal mi je brate, da v njih prepoznavam
Stvarnikovo obličje,

dal mi je brate, da jih občudujem,
dal mi je brate, da v njih odkrivam sle-
dove Dobrega,
dal mi je brate, da v njih slavim Brata!
Gospod mi je dal brate.
Dal mi je brate, da me ljubijo,
dal mi je brate, da so moje veselje,
dal mi je brate, da me prenašajo,
dal mi je brate, da me opominjajo,
dal mi je brate, da me podpirajo,
dal mi je brate, da mi zaupajo,
dal mi je brate, da z menoj molijo,
dal mi je brate, da me spodbujajo!
Gospod mi je dal brate,
ker je neizmerno dober,
kajti on ve, da sam ne zmorem,
ker hoče, da v njih in z njimi doživim Njega,
večno navzočega in resničnega v njegovi
obljubi:

Kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu,
tam sem jaz sredi med njimi!
Zahvaljen za brate, Gospod!
Zahvaljen za tega brata!«

(p. Zvezdan Linić)

Pesem

Oče, združi nas
Oče, združi nas,
Oče, združi nas,
da bo svet spoznal, da Sina si poslal,
Oče, združi nas.
Kako prijetno in dobro je,
kjer v složnosti bratje so združeni,
tam Bog obljublja svoj blagoslov,
večno življenje. Odp.

Vodilo in Generalne konstitucije: Člen 19

Kot nosilci miru naj se zavedajo, da ga je treba neprestano graditi; z dialogom naj iščejo pota edinosti in bratskega razumevanja in naj zaupajo v navzočnost Božjega kvasa, ki je v človeku, in v preoblikovalno moč ljubezni in odpuščanja. Oznanjevalci popolnega veselja naj ob vsaki priložnosti skušajo drugim prinašati veselje in upanje.

Vcepljeni v Kristusovo vstajenje, ki daje pravi smisel sestri Smrti, naj z vedrim mirom čakajo na dokončno srečanje z Očetom.

Razmišljanje: Moji bratje in moje sestre

Bog mi je že pred začetkom življenja v srce položil hrepenenje po bratu in sestri. Na poti iskanja sem srečal prijatelja, ki mi je predstavil njegovega prijatelja svetega Frančiška. Sprva se je v njegovi družbi zdelo precej naporno in težavno, vendar potem, ko sem začel razumevati odpoved in majhnost, je prišlo pravo veselje. Od takrat dalje poskušam ostati

v bližini Frančiškovih vodil. Le-ta me vedno vodijo k miru in k pravi povezanosti z brati in sestrami.

Tako prvi, drugi, kot tretje redniki smo dali obljubo življenja po vzoru sv. Frančiška, ki ga je vodil ODNOS, odnos do Boga, do sočloveka, do narave, do živali, do vsega stvarstva, predvsem pa dober, spoštljiv odnos drug do drugega.

Frančiškovo družino sestavljamo sestre in bratje, ki izhajamo iz različnih primarnih družin. Odraščali smo v različno ugodnih ali manj ugodnih okoliščinah, ki so nas izoblikovale in vplivajo na naše vedenje, na naše odnose, le ti pa vplivajo na mojo družino, bratstvo.

Verjetno v svojem življenju, ki se ga trudim živeti po vzoru sv. Frančiška največkrat naletim na težave v odnosih z bližnjimi. Kako takrat ravnam? Se s svojo sestro bratom sprem, jo/ga obsojam, ogovarjam ali se jo/ga trudim razumeti, ji/mu prisluhniti in iskati rešitve za boljši medsebojni odnos? In ali se trudim razumeti, kaj je za tem vedenjem, zakaj ta moja sestra, moj brat ravna kot ravna?

Bodimo iskreni in se vprašajmo, ali resnično poznam svojo sestro, svojega brata v svojem bratstvu? Ali vem kaj se

mu trenutno dogaja, kakšne križe nosi, kaj doživlja? Ali vem in prepoznam njegovo stisko? Ali vem, da ima zdravstvene težave, da se doma ne razumejo, da je anksiozen, depresiven, zaskrbljen zaradi domačih, službe, financ, zakona, vzgojnih izzivov, je preizkušan preko zdravstvenih ali drugih težav svojih bližnjih, se čuti osamljeno, zapostavljeno, čuti sušo, oddaljenost od Boga, ...

Gospod je v mojo naravo položil potrebo po bližini, po sprejetosti, povezanosti in Gospod mi je dal tudi brate. Verjetno mi jih je dal z nekim namenom. Poslal mi jih je na pot in mene je poslal njim. Poslal mi jih je, da se skupaj veselimo, da skupaj rastemo, se razvijamo, se vzpodbujamo, se družimo, molimo, me poslušajo, tolažijo, ... In v kakšni meri je to mogoče, če se med seboj ne poznamo?

Vsak od nas v vsakem trenutku nekaj doživlja, najsi bodo to prijetni ali grenki občutki. S kom v bratstvu sem pripravljen to deliti? Kakšna je ta oseba, takšna, ki jo poznam, s katero sem povezan ali takšna, ki se mi zdi tuja, ker je ne poznam dovolj dobro?

Se v bratstvu poznamo do te mere, da sem lahko to kar sem, da lahko čutim to kar čutim, da lahko podelim, kako mi je? Je zame dovolj varno v moji Frančiškovi družini? Se jim lahko zaupam? Se bratom in sestram dovolim spoznati? Mislim, da me poznajo? Da me resnično poznajo? Mislim, da jaz poznam njih? Jih res poznam? Se mi lahko zaupajo, mi povedo, kaj jih teži in me prosijo za molitev?

Pogosto mislimo, da nekoga dokaj dobro poznamo, ker vemo kje živi, kaj je po poklicu, koliko je star, ... pa je temu res tako? Ali resnično poznam svojo sestro, svojega brata? Poznam njegovo

zgodbo, ki ga je izoblikovala v to osebo, ki jo poznam. Kdo v resnici je ta moja sestra, brat, iz kakšne družine izhaja, katere okoliščine so in še vplivajo nanj, da se odziva na način, ki me morda moti, mi ni všeč; kaj vpliva na njegovo manj ustrezno oz. meni tuje vedenje?

Pa vendar je to moja sestra, moj brat, ki mi je poslan na pot in morda mi ravno preko te osebe Gospod že danes da besede tolažbe, miru, vzpodbude, morda dobim točno tisto, kar v danem trenutku potrebujem.

Vzemimo si čas za spoznavanje brata, sestre. Čas za razvijanje odnosov z njimi, saj je to bratstvo v katerega me je poklical Bog. Sem točno tam, kjer me je želel On. Med ljudmi, ki jih je zame izbral On. Med ljudmi, ki me potrebujejo in jaz potrebujem njih. Trdno verujem, da se v občestvu vseh svetih vsak moj trud pomnoži tisočero. In po trudu vedno znova pride mir in veselje. Naravnajmo torej kompas plovbe v smeri združevanja.

Delo po skupinah

Razdelimo se po skupinah. Določi se voditelj. V skupinah razmišljamo in se pogovarjamo o naslednjih vprašanih:

- ☞ Kdo so moji bratje in sestre? (družina, krajevno bratstvo, ...)
- ☞ Bog nas je ustvaril različne. Kako sprejemam drugačnost pri svojih bratih in sestrah? Ali zmorem odpustiti?
- ☞ Kaj jaz storim za svoje bratstvo? Ali mi je to v breme ali mi prinaša veselje?
- ☞ Ali res poznam svojega brata, sestro? Naštej vsaj tri dobre lastnosti desnega brata/sestre?

Vzemimo si dve minuti za premislek in to po vrsti delimo z drugimi.

Pesem

*O moj Bog, dopusti mi
O moj Bog, dopusti mi, aleluja,
da bom Tvoj glasnik miru, aleluja.
Kjer ljudje mrzijo se, aleluja,
naj prinesem jim srce, aleluja.
Tam, kjer dvomijo o vsem, aleluja,*

*naj jim vere luč prižgem, aleluja.
Kjer obup loteva se, aleluja,
naj prinašam upanje, aleluja.
Kjer ljudje so žalostni, aleluja,
naj jim nosim radosti, aleluja.
Če kdo v temi blodi sam, aleluja,
naj mu svojo roko dam, aleluja.
O moj Bog, dopusti mi, aleluja,
naj bom Tvoj glasnik miru, aleluja.*

Zaključna molitev

Priporočimo in izročimo sebe in naše celotno bratstvo po vsem svetu Mariji Brezmadežni pod njen plašč nežne materinske ljubezni. Marija nas v svojem Srcu povezuje s Kristusom in med seboj ter vodi v Sinovo presveto Srce.

Pod tvoje varstvo pribežimo, o sveta Božja Porodnica, ne zavrzi naših prošenj v naših potrebah, temveč reši nas vselej vseh nevarnosti, o častitljiva in blagoslovljena Devica, naša Gospa, naša srednica, naša besednica! S svojim Sinom nas spravi, svojemu Sinu nas priporoči, svojemu Sinu nas izroči.

*Prosi za nas, sveta Božja Porodnica.
Da postanemo vredni obljub Kristusovih.*

NFSR

Razmišljanje naše sestre Cvetke o blaženi Devici Mariji

V teku celega leta je največ dni, ki so posvečeni naši milostni Gospe: Materi Mariji, Materi usmiljenja, Materi našega Odrešenika. Veliko je tudi cerkva in kapel posvečenih Njej.

Sveta Mala Terezija, prosi Jezusovo žalostno Mater, Mater ljubezni, bolečin in usmiljenja, Mater našega Odrešenika. O, Marija, naša Mati in pomočnica! Vedno znova nas sprejemaš s svojim ljubečim pogledom. K tebi hitimo in se ti z zaupanjem izročamo v varstvo. V tej priprošnji se oziram tudi na sveto Malo Terezijo, ki je Marijina izvoljena cvetka. Prosi za nas nebeško Kraljico, ki se ti je smehljala že v jutru tvojega življenja. Prosi za nas našo Mater Marijo, ki vse premore pri presvetem Srcu svojega Sina, da nam podeli obilo milosti, ki jih tako srčno želimo, da nas blagoslavlja, krepi in tolaži vselej v življenju, posebej pa ob smrtni uri, da nas pripelje v srečno večnost.

Sv. Mala Terezija, prosi Jezusovo žalostno Mater, ki je na Kalvariji ob vznožju križa s svojo globoko vero pogumno ponavljala skrivnostni besedi: »Zgodi se ...« Z velikim zaupanjem se zbiramo ob Njej. Ona nam zagotavlja svojo materinsko ljubezen, čeprav je doživljala strahotno trpljenje svojega Sina. Ona je tista, ki nas bodri, tolaži in vliva pogum v tej solzni dolini, predvsem pa takrat, »ko sonca in zvezdic več ne bo.«

Naj On zaceli vse naše notranje rane in jih ozdravi svojo predragoceno krvjo, prelito na križu. Naj osvobodi naša uboga ranjena srca, ki jih obdaja tesnoba, da bomo lahko v miru zaživel vsakdanje življenje. Le naš usmiljeni Oče nas lahko ozdravi teh ran. On je vedno živo navzoč med nami in ozdravlja vse, kar je v nas ranjenega in bolnega.

Milostna Gospa, goreče te prosim, pokrij nas z žarki svojega ljubečega srca in pomnoži svoje usmiljenje, da v težkih trenutkih ne bomo izgubili moči in poguma, ampak bomo začutili močan plamen tvoje ljubezni.

Sprejmi naše prošnje, o Mati Marija in jih položi v srce svojega preljubega Sina.

*Sveti Frančišek in sveta Klara, prosita za nas!
Cvetka Kompara OFS*

Narodni svet OFS načrtuje v Piranu

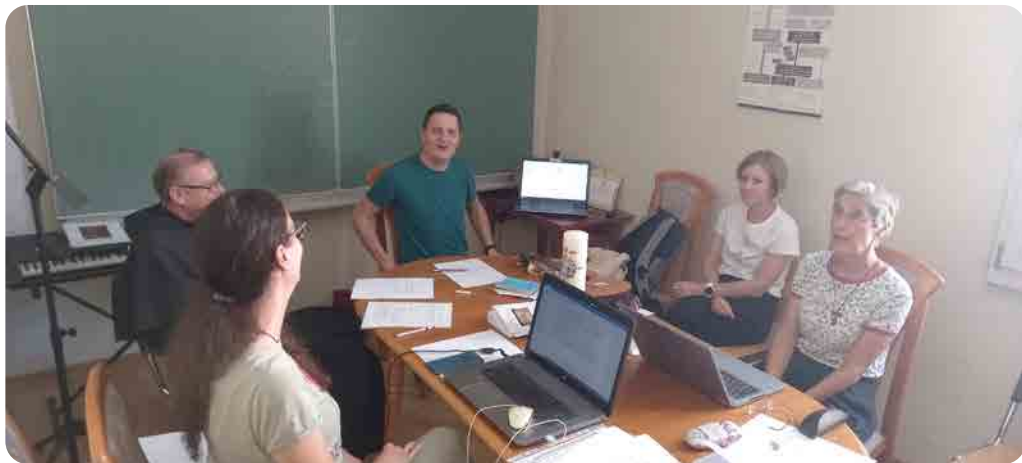
Načrtovanje delovnega duhovnega vikenda v Piranu, v minoritskem samostanu svetega Frančiška je bila zame posebna izkušnja. Da bi lahko prišlo in sodelovalo čim več bratov in sester je že določitev datuma in števila dni bilo zelo vznemirljivo. Padla je odločitev, da bo naše srečanje trajalo ves vikend in sicer od 29. 9. do 1. 10. 2023. To se mi zdi dovolj časa, da se med seboj bolje spoznamo, se povežemo in se duhovno obogatimo.

Želel sem, da bi program bil čimbolj raznolik in bi vključeval različne teme, molitev, načrtovanje in pa čas zase ter za brate in sestre preživet v naravi, ob morju. Želel sem, da bi ta program spodbujal povezovanje in duhovno rast med nami. Sveti Duh pa je poskrbel, da je celotno srečanje bilo obogateno tudi s petjem in molitvijo.

V prostem času sta nas br. Mirko in s. Marija Potočnik popeljala po Piranu, nam pokazala znamenitosti mesta, predvsem skrite cerkvice, ki imajo bogato zgodovinsko dediščino. To je dodalo priidih sprostitve in povezanosti med nami.

Uživali smo tudi v odlični hrani kuhinje minoritskega samostana, kar

je prispevalo k prijetnemu vzdušju in spodbujalo bratski pogovor med nami.

Vzdušje v minoritskem samostanu je bilo resnično duhovno in spodbudno, zahvaljujoč vsem patrom minoritom in navzočim bratom in sestram.

Ob koncu vikenda smo zbrali povratne informacije od udeležencev in tako dobili vpogled v to, kaj je bilo dobro

in kaj bi lahko izboljšali za prihodnje dogodke.

Ta delovni duhovni vikend v Piranu je bil resnično nepozabna izkušnja, obogaten z duhovnostjo in povezanostjo z brati in sestrami.

Hvala za čudovito druženje in dobro sodelovanje. Bog vas naj še naprej obilno blagoslavlja!

Jože Kozel OFS

Volitve novega sveta KB OFS sv. Lenart Novo Mesto

Drage sestre in bratje Frančiškovega svetnega reda. Na Slomškovo nedeljo smo v našem bratstvu imeli volilni kapitelj za izvolitev novega sveta bratstva. Iz PS se je le-tega udeležil br. Franci Birk, pooblaščenec predsednice PS s. Mateje Trajbarič. Volitve so potekale v vzpodbudnem razpoloženju in to še toliko bolj, ker se je v mesecu aprilu letošnjega leta vključilo v bratstvo devet mlajših sester in bratov, o čemer smo že pisali v Bratu Frančišku.

Z absolutno večino so bili izvoljeni:

- ☞ br. Roman Mihalič, za predsednika,
- ☞ s. Koleta- Tanja Verščaj, za podpredsednico,
- ☞ s. Helena Molan, za tajnico,
- ☞ s. Ivanka Žura, za blagajničarko,
- ☞ s. Antonija Colnar, za vzgojo,
- ☞ br. Leon – Sandi Verščaj, za bratskega animatorja.

Naloga bratskega animatorja je delo z otroki in mladimi, da bi se tudi oni vključili v Frančiškov svetni red. Vse izvoljene smo prisrčno pozdravili s ploskanjem.

Krajevno bratstvo OFS pri Svetem Lenartu v Novem mestu je sedaj polnomočno konstituirano in bo lahko s svojim delovanjem v župniji in bratstvih na višjih nivojih še dejavnije prispevalo k razširjanju karizme sv. Frančiška. Bodimo povezani v molitvi drug za drugega.

Mir in dobro, s. Antonija Colnar OFS

Duhovne vaje KB Šiška

Pohorje. Kužno znamenje. Prelepa narava in Frančiškovi bratje in sestre v velikem pričakovanju duhovnih vaj. Ko vidim vse to sozvočje, postanem poln pričakovanja, da prihaja med nas sam sveti Frančišek s sveto Klaro, ki nam hoče predstaviti Hvalnico stvarstva. Lju-

bezen do stvarstva je naše poslanstvo. Videti v vsakem živem bitju Stvarnika, ki nas vsak dan obuja v življenje in nam daje neizmerno vez med Njim, stvarstvom in nami. Naše poslanstvo je biti božja pomoč na tem svetu. Kajti naš Gospod nima drugih rok, kakor naše roke, nima drugih besed kakor naše, zato moramo biti tisti, ki stvarstvo plemenitimo z našim obstojem in predvsem zgledom. Kako lepo je poslanstvo nas Frančiškovih sester in bratov, da mi včasih ob vsej tej lepoti stopijo solze radosti v oči, ker imam svobodno voljo, da delam iz vsakega dne dan upanja, radosti in veselja ali pa zapravim božjo ljubezen in gre dan mimo mene. Te duhovne vaje so bile prepored bratske ljubezni, upanja in vere, da lahko naredimo svet boljši, bolj vesel

in prijazen, predvsem pa da to stvarstvo vedno bolj spoštujemo, ga ljubimo in da smo božji otroci, bratje in sestre sv. Frančiška in sv. Klare. Ob teh duhovnih vajah mi je prišla na misel tale pesem:

*»Ljubiti, ljubiti, ljudi sem učil,
ljubezen s križa vso sem izlil
o, romar pri meni ti se spočij,
ljubezni se mojega srca napij.«*

Naj nas duhovne vaje napolnjujejo z upanjem na boljši svet, ki ga moramo graditi. Bog vas živi, sv. Frančišek in sv. Klara pa naj nas spodbujata na naši poti.

Tomaž Potokar OFS

+ Marija – Marica Kraner OFS

V ponedeljek, 5. junija 2023, je Gospodar življenja poklical v večnost Marijo Kraner iz Usnjarske ceste 6, v Sveti Trojici v Slovenskih goricah. Marica, kot smo jo klicali, se je rodila 13. marca 1956 staršema Cirilu in Julijani Kraner. Izučila se je za izvrstno šiviljo, vse življenje pa je ostala samska.

V zrelih srednjih letih jo je prevzela duhovnost sv. Frančiška Asiškega. V želji, da se temeljiteje seznanj s Frančiškovo duhovnostjo je leta 1995 pričela z noviciatom in 1997 naredila zaobljube ter postala dejavna članica krajevnega bratstva Frančiškovega svetnega reda Sveta Trojica v Slovenskih goricah. Gospodar življenja jo je poklical v večnost sredi njenega drugega mandata služenja kot predsednica KB OFS Sv. Trojica.

Bila je skrbna, vestna in predana pri vodenju KB. Duhovnost sv. Frančiška Asiškega ni le rada spoznavala, temveč jo je tudi živela. Njene odnose z ljudmi bi lahko opisali s Frančiškovim pozdravom: Mir in dobro!

Pokojna Marica je bila globoko verna žena. Vero je združevala z življenjem in njen drugi dom je bila domača cerkev. Vrsto let je bila članica ŽPS, kot zastopnica KB OFS Sv. Trojica.

Zadnja leta njenega življenja ji je opešal sluh in zavila se je v svet tišine, v kateri se je pripravljala na vstop v večnost, kjer človeške besede umolknejo pred vsemogočnim Bogom, saj se izlijejo v čisto dejavno ljubezen, ki je zrasla iz vere in iz upanja.

Bogu smo hvaležni za njeno bogato človeško in duhovno življenje ter njen zgled. Pri Bogu naj nam izprosi milost novih članov in članic Frančiškovih navdušencev.

Bernard Goličnik OFM

Obljube bratov in sester v škofjeloškem bratstvu OFS

Na god svetega Frančiška Asiškega je bilo v cerkvi sv. Ane pri kapucinih v Škofji Loki praznično vzdušje. Med večerno sveto mašo, ki jo je daroval br. Matej Nastran, se je Fran-

čiškove mu svetnemu redu z obljubami pridružil deset novih bratov in sester. Na vstop so se pripravljali s sestrama Alenko Liebhart in Ksenijo Šmid, duhovno pa je priprave spremljal brat Jožko Smukavec. Družino so poživili z veseljem in zvedavostjo.

Bogu smo hvaležni za vse sestre in brate OFS!

Bernarda P. Žumer OFS

Darovi za revijo Brat Frančišek 8. avgust '23 - 23. oktober = 695 € Bog povrni!

5 € Sotjan Kravos
10 € Kojic Darja
20 € Pavla Repinc, Savina Antonija Hvala

30 € Vanovšek Ivica, Justinek Neža
40 € Goltnik Štefka, Balažič Stefanija
45 € Tomšič Francka
50 € Kapucinski samostan
80 € Valič Stipančič Marijana
100 € KB Sv. Ožbalt, Blaz Rot
125 € Katarina Pernek

Živi rožni venec
za edinost Cerkve, nove duhovne poklice, svetost in stanovitnost poklicanih

Žetev

»Žetev je obilna, delavcev pa malo. Prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavce na svojo žetev.« (Lk 10,2)

Drage molivke in dragi molivci Živega rožnega venca!

Že tretje leto izhaja posebna rubrika revije Brat Frančišek, pod naslovom ŽETEV in tako nadaljuje poslanstvo lističa, ki je prej izhajal dvakrat na leto. Ta rubrika želi spodbuditi bralca, oziroma molivca, k razmišljanju o potrebi molitve za nove duhovne poklice in hkrati vztrajanju, da se ne bi nikoli naveličali. Naj nas k temu nagovorijo besede ljubljanskega nadškofa ob letošnjem molitvenem dnevu za nove duhovne poklice na Brezjah: »Molite kot člani različnih molitvenih skupin, ali pa molite sami, osebno, ker se zavedate, da je vsak izmed nas odgovoren za to molitev.«

V letošnjem letu nas je spremljal žalostni del rožnega venca, v zadnji številki Brata Frančišek za to leto, pa naj nas spremlja desetka za duše v vicah, še posebej za vse duše rajnih duhovnikov, redovnikov, redovnic in misijonarjev. Tudi te duše potrebujejo obilno roso Božje milosti, ki jo moremo v molitvi izprositi, da bodo čimprej gledale Boga iz obličja v obličje. Drage molivke in molivci, naj nas vse spremlja priprošnja Marije Pomagaj z Brezij. Hvala, ker se ne naveličate moliti.

MOLITEV: GOSPOD, POTREBUJEMO TE (Molitev iz molitvenika *Molitve in spodbude k molitvi*, zbrala in uredila s. Štefka Klemen, Maribor: Ognjišče, Slomškova založba, 2021, str. 67)

Usmiljeni in dobri Bog, pomagaj fantom in dekletom, mozem in ženam iz naše župnije, da bodo poslušali tvoj klic in se z veseljem dali na razpolago za služenje v naši škofiji.

Gospod, potrebujemo tebe, zato potrebujemo nove duhovne poklice.

Odpri srca mnogih in pokliči goreče oznanjevalce evangelija. Daj nam velikodušne in svete duhovnike, redovnike in redovnice, stalne diakone in misijonarje, ki se bodo nesebično žrtvovali za tvoje ljudstvo in njegove potrebe.

Blagoslovi vse, ki že pogumno in vztrajno služijo. Daj, da bodo s svojim zgledom in vero mnoge navdihnili za duhovni poklic.

To prosimo po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

MISLI IZ PRIDIGE LJUBLJANSKEGA NADŠKOFA OB DNEVU MOLITVE ZA NOVE DUHOVNE POKLICE Brezje, 9. 9. 2023

»Vem, da vas je veliko takih, ki vam je molitev za duhovne poklice, tako za nove kot tudi za stanovitnost že poklicanih, del vsakdana. Je del vašega krščanskega življenja, je del vaših vsakdanjih molitev. Molite kot člani različnih molitvenih skupin, ali pa molite sami, osebno, ker se zavedate, da je vsak izmed nas odgovoren za to molitev.«

Iz osebne izkušnje vem, prepričan pa sem, da je to izkušnja vsakega duhovnika, vsakega redovnika in redovnice, pa tudi vsakega stalnega diakona in misijonarja; vem, da je vsak izmed nas izmo-

ljen. Vem, da med nami ni nikogar, ki ne bi bil sad Božjega klicanja na eni strani in molitev toliko znanih in nezanih, ki vztrajate pred Bogom in molite za nas.

Ob današnjem evangeliju mi prihaja na misel, da smo tudi mi, kot učenci, ki gredo skozi zrela žitna polja. Z vseh strani nas obdajajo klasi, ki se zaradi rodovitnosti sklanjajo k zemlji. Mi pa jih smukamo v želji, da bi se od njih nasitili, in ostajamo lačni. »Gospod, osmukano klasje je potešilo lakoto tvojih učencev in ti si jih pred nasprotniki zagovarjal. Zakaj se nam dogaja, da se nam zdi, da smukamo klasje, da hodimo med polji, ki se zdijo rodovitna, pa vendar ostajamo lačni in tolikokrat imamo občutek, da nas ne braniš pred našimi nasprotniki.«

Pripoved o polju zrelega žita, po katerem Jezus hodi s svojimi učenci, lahko razumemo tudi drugače. Jezus se ozira naokrog in gleda žitne klase, ki se sklanjajo k tlom, ker so polni sadu zemlje, sonca in človekovega dela. In jih izbira. Sam in skupaj s svojimi učenci. Klasi, ki dovolijo, da jih Jezus vidi, jih izbere in jih osmuka, prinašajo življenje. Nasičujejo Jezusa in apostole, jim prinašajo upanje in zaupanje in jih pripravljajo na izvrševanje poslanstva.

Kaj pa klasi, ki se morebiti umaknejo, da jih Jezus ne bi videl; ki se morda skrijejo, da bi obvarovali sami sebe, svojo dozorelost, svojo zlato barvo in polnost zrn v sebi? Kaj pa je s temi klasi? Jezus in njegovi učenci bodo odšli mimo. Morda se bodo nekaj časa še razkošno razkazovali v svojem bogastvu. Nazadnje pa bodo v najboljšem primeru postali jesenska hrana ptičem, ali pa se bodo osuli na mokra jesenska tla. „Kdor

namreč hoče rešiti svoje življenje, ga bo izgubil,“ pravi Jezus (Mt 16,25). Ker niso razumeli, ali pa niso hoteli razumeti, da jih Jezus kliče, da bi živeli.«

Ljubljanski nadškof msgr. Stanislav Zore OFM

ZAHVALA IN PROŠNJA

Drage molivke in dragi molivci, hvala vam tudi za vse darove, ki jih namenjate za vzdrževanje Brata Frančiška, kjer se nahaja rubrika ŽETEV. Novi molivci se še naprej pridružujejo; nekoliko počasneje, pa vendar se. Vabljeni, da se prijavite ali nagovorite še koga.

NAŠ NASLOV:
ŽRV, Brezje 72, 4243 BREZJE

PRIČEVANJA MOLIVCEV ŽRV

Še naprej ste povabljeni, da napišete kratko pričevanje, svoje misli ob molitvi desetke za nove duhovne poklice, ki bodo objavljeni v tej rubriki Žetve.

ŽRV darovi za revijo Brat Frančišek
september '23 – oktober '23 = 450 €

- 10 € Radivoj Mauer, Katarina Dimač, Naveršnik Anica
- 15 € Katarina Ipavec, Mirka Černetič,
- 20 € Anica Križman, Ignacij Hegler, Marijine sestre, Polona Puc, Antnija Kramer, Ivica Kresnik, Rudi Poreber, Nežka Gregorčič, Mbills d.o.o.
- 30 € Marija Ipavec, Frančiška Pavlin
- 50 € Anton Golez, Ciril Istenic in NN

Bog povrni!

DESETKA: Usmili se duš v vicah

MOLITEV PAPEŽA GREGORJA ZA DUŠE V VICAH

Če te tri molitve molimo vsak dan mesec dni za duše v vicah, bo ta rešena, pa četudi je v najtežjih vicah. Tudi žrtvovanje spada zraven. V začetku omenite za katero dušo so namenjene te molitve.

1. O Gospod Jezus Kristus, ta molitev naj bo zahvalna pesem za tvoj poslednji smrtni strah, za vse tvoje rane, tvoje bolečine, tvoj pot, tvojo žalost, ko si iz ljubezni do nas trpel na Kalvariji. Jezus prosim te, daruj svojo sv. Kri, svoje rane Nebeškemu Očetu za grehe, ki jih je ta duša storila in zagrešila. Oče naš. Zdrava Marija.

2. O Gospod Jezus Kristus, ta molitev naj bo zahvalna pesem za tvoj poslednji smrtni strah, za tvojo veliko žalost, tvoje mučenje in za vse, kar si pretrpel za nas, še posebej, ko so ti prebodli srce. Prosim Te, daruj svoje mučenje in svojo žalost Nebeškemu Očetu za grehe, ki jih je ta duša storila v mislih, besedah in dejanjih in opustitvah. Oče naš. Zdrava Marija.

3. O Gospod Jezus Kristus, ta molitev naj bo zahvalna pesem za tvojo veliko ljubezen, ki jo imaš do človeštva in ki te je silila, da si prišel iz nebes na našo zemljo. Za žalost, mučenje in smrt samo, ki si jo pretrpel za nas. Prosim te za neskončno ljubezen, s katero ljudem odpiráš vrata Raja, ki so ga izgubili s svojimi grehi. Daruj Nebeškemu Očetu svoje neskončne zasluge za rešitev te duše iz vic. Operi vse s svojo dragoceno Krvjo. Oče naš. Zdrava Marija.

ŽRTVOVANJE: O ljubi Jezus, darujem ti dušo. Da izprosim zanjo vse skrbi, dela, čednosti, zasluge, molitve, vzdihe, prošnje in ječanja Tvojega sv. življenja, Tvojega križevega pota, Tvoje smrti na križu, Tvojo dragoceno Kri, ki si jo pretil za naše zdravje in odrešenje z vsemi zaslugami Device Marije in sv. Jožefa in vsemi svetniki. Daruj Nebeškemu Očetu te svoje neskončne zasluge za rešitev te duše iz vic. Oče naš. Zdrava Marija.

Vir: Varno zavetje

Fotografije: marija.si in splet p. Krizostom Komar OFM

FRANČIŠKOV PRIJATELJ

V tej številki Frančiškovega prijatelja razmišljamo od vedrini. Z njo je povezano tudi veselje. Vsekakor smo hvaležni Bogu za to krepost in za trenutke, ki jih lahko živimo v vedrini, veselju in ljubezni. Tako do Boga, do bližnjega in tudi sami s seboj.

Že Jezus, pa tudi svetniki - vzor imamo v sv. Frančišku - nas vabijo, da je v našem srcu vedrina in veselje. Kljub popravam in razdejanju, ki so se zgodili, vedrino prinaša človek, njegova bližina, pomoč in ljubezen. Tudi v težkih trenutkih drug drugemu pomagamo razvedriti temno nebo.

V intervjuju nam del svojega življenja odstira br. Dominik Papež, ki ga samo že nekaj dni loči od njegovih večnih zaobljub

v redu kapucinov. Prebrali boste lahko, kako Bog vodi mladega človeka in kako se le-ta po padcih tudi pobira. Seveda takrat, ko zaupam v Gospoda, dela in živi tisto, kar je Božja volja.

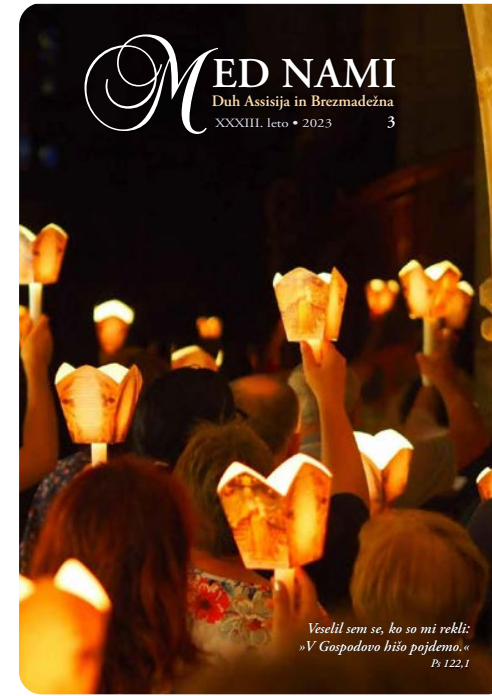
V rubriki Poklical si me predstavljamo duhovnika, ki se je kar dolgo boril z Gospodovim vabilom. Gospod ga je pogosto vabil in spominjal. Zbral je pogum. Preberite, kaj se je takrat zgodilo.

Poletni meseci so bili polni vedrine in veselja. Tako na oratorijih, v Assisiju, kot z ministranti in na svetovnem srečanju mladih v Lizboni.

Vedrini je tudi v harmoniji odnosov, pri molitvi in pri svetih in predanih bratih, ki so izžarevali ali pa še vedno izžarevajo Boga.

Hvala Ti za dar vedrine,
ki nas dviga in osvetljuje našo pot.
Naj bomo vir njenega sijaja,
da bomo svet okoli nas napolnili z njo.

MED NAMI

Ko razmišljam o svetem Frančišku, nam prav gotovo pride pred oči njegova majhnost, njegovo uboštvo. Temu je tudi posvečena ta številka. V Uvodniku p. Tarzicij postavi temeljno razmišljanje o tem kaj je uboštvo – to ni revščina, ampak odločitev za pot, na kateri ni na prvem mestu bogastvo, ampak Kristus, skaterim vstajamo v resnico, dobroto, spoštovanje, poštenost in zmernost.

P. Martin Kmetec ugotavlja, da z zvezanimi rokami ne moremo objeti nikogar, naše roke in naš duh morata biti svobodna, ne pa navezana ali zvezana z materialnimi dobrinami. P. Igor Salmič že v tretje razlaga nastanek Potrjenega vodila, katerega 800-letnico obhajamo letos.

V Svetem pismu ne manjka mest, kjer vidimo, pomembno je biti ubog, saj tudi Jezus temo uboštva naslovi v svojem programskem govoru v shodnici v Nazaretu, ko predstavi svoje poslanstvo kot prinašanje blagovesti, novice odrešenja in osvoboditve ravno ubogim (Lk 4,18).

Uboga sestra klarisa na prisrčen način razodeva, kako jo je osvojil ideal uboštva. Preberite! Trije letošnji jubilaranti med brati minoriti so povedali, kako jih je osvojilo Frančiškovo uboštvo in kako ga živijo danes.

Brezmadežna in biseri molitve bodo obogatili našo molitev.

Bratje in sestre OFS Slovenije so se junija zbrali na Ptuj, v starodavnem samostanu. Pričevalca p. Martin Kmetec in Primož Hodak sta povedala veliko zanimivega. Na tem mestu se zahvaljujem vsem za obilen dar, ki bo v Turčiji pomagal blažiti posledice potresa.

Letošnji Assisi je bil spet nekaj posebnega. Poglejte, zakaj!

Med otroško vesele uganke in naloge pa se je vrnila težka vsebina reportaže, ki razkriva hude posledice poplav, ki so zadele Slovenijo. Vendar, tudi to je življenje.

Obvestila nas bodo povabila na poglobljeno praznovanje velikih jubilejev. Pridite, praznujmo skupaj!

Tudi Frančiškovi smo za življenje!

V soboto, 7. oktobra 2023 se je v Ljubljani odvijal že tradicionalni *Pohod za življenje* in tudi tokrat je bilo med živopisano množico opaziti Frančiškove brate in sestre. Navdušeni in dobre volje smo pričevali, da je življenje sveto in dragoceno od spočetja do naravne smrti.

Letošnji pohod je odzvanjal v geslu: *Življenje je zakon!* 5000 nas je bilo: mladih, družin in starejših! Vsi pa z enim samim namenom, da vsemu svetu povemo, da je življenje dar in da je živeti lepo! Prireditev sta odlično vodila gospa Urša Cankar Soares in mladi Jakob Praznik, ki je vodja mladinske sekcije *Pohoda za življenje*.

Na stopnicah Frančiškanske cerkve Marijinega oznanjenja, ki je bil priročen oder, se je zvrstilo veliko tehtnih govornikov. Pozdravil nas je gospod nadškof msgr. Stanislav Zore OFM. Nagovoril nas je z besedami: »Kdor se odloči za, se odloči za pot praznovanja in veselja, ki se nikoli ne konča. Bodimo za. Bodimo za življenje. Delajmo za človeka in za življenje. Da bi lahko de-

lali za življenje, je treba biti svoboden.« Opogumila nas je gostja iz Zagreba, gospa Željka, zdravnica in voditeljica hrvaškega *Pohoda za življenje*: »Z mozem imava štiri sinove. V svojem ženskem telesu sem štirikrat nosila majhnega otroka. Ali je bilo to drugo bitje, drugega spola, z drugačnimi geni res »moje telo«? Ali sem skozi štiri nosečnosti, štirikrat po devet mesecev, imela telo z dvema srcema? Ali s štirimi ledvicami? In sem imela dva para rok in dva para nog. Ali pa je pod mojim srcem utripalo srce drugega? Kdo je v enaindvajsetem stoletju torej tako pameten, da ob vseh razpoložljivih slikah in ultrazvočnih posnetkih nerojenih otrok ponavlja slogan »*Moje telo, moja izbira*«? Na žalost je tem lažem verjelo veliko žensk.«

Pretresljivo je bilo pričevanje gospe, ki je delila z nami bolečino, ki jo prizadene splav in še ena gospa z izkušnjo nege ostarelega očeta, ki je povezala vso njeno družino.

Bili so tudi glasbeni gostje, zdravnik in še mnogi drugi.

Program je bil pester in bogat in po Prešernovem trgu se je razlegala slovenska pesem, pisani baloni, otroški vrišč in pristno veselje ob srečanju s prijatelji in znanci.

Srčno upam in vabim, da se prihodnje leto Frančiškovi bratje in sestre udeležimo *Pohoda za življenje* v še večjem številu.

Mateja Trajbarič OFS

VRTNICE IN JAZ IN TI

Sedim pri mizi.
Pred mano telefon in ura.
In šopek rož.
Rumene vrtnice in asparagus.
Hvala tistemu, ki jih je prinesel.
Dišijo.
Cvetijo.
Vsakokrat, ko jih pogledam,
me razveselijo.

Ura tiktaka.
Zvoni telefon.
Pogovor se začne.
Sprejemam.
Spoštujem.
Odsevam.
Ubeseđujem.

Poslušam tudi tisto,
kar ni povedano.
Tudi tisto,
kar je povedano med vrsticami,
molče,
v tišini med solzami.

Slišim tvojo stisko.
Slišim tvoj klic na pomoč.
Prosiš me, naj te poslušam.
Poslušam.
Ni mi treba govoriti.
Prosiš me, naj te razumem.
Razumem.
Ni mi treba govoriti,
potrebno je le, da sem tam
in da ti v tem trenutku nisi sam.

In spet zvoni.
Poslušajo še vrtnice na mizi.
In drobna lučka, ki gori in sveti v noč,
ko ti me prosiš za pomoč.
Tišina govori.
Besede so odveč.
Potrebno le odpreti je srce,
ki tvojo stisko in nemoč
zna spremeniti v novo moč.

Zvoni...
In spet smo skupaj.
Vrtnice in jaz in ti ...

Ester
(po dežuranju na telefonu za pomoč v stiski)

Tomaž Čelanski

Življenje našega blaženega očeta Frančiška

Vita brevior (11)

O odpiranju knjige in prikazni serafa in o Kristusovih ranah, ki so se pojavile na njem

70. Ko se je to tako zgodilo, se je dopolnjevalo osemnajsto leto od njegovega spreobrnjenja. V tem času je ta presveti mož, ko je zapustil posvetne množice, iskal miren kraj in vstopil v skritost samote. Kmalu si je razdelil čas, kakor je bilo treba, tako da ga je en del namenil za korist bližnjih, drugi del pa je porabil za kontemplacijo po blaženih odmaknjenih krajih. Le malo tovarišev je vzel s sabo, da bi branili in ohranili njegov odmik pred vsemi vznemirljivimi vpadi. Ko je tam ostal nekaj časa in z nenehno molitvijo ter pogosto kontemplacijo na neizrekljiv način dosegel domačnost z Bogom, je z vsem srcem želel zvedeti, kakšno žrtev bi lahko v svojem delovanju daroval, da bi bila še prijetnejša Gospodu. Pobožno se je trudil spoznati, kako bi se lahko še popolneje oklenil Božje volje.

71. In ko se je vsak dan bolj goreče oklepal te želje, je nekega dne v samotišču, kjer je sam prebival, pobožno pristopil k oltarju, na katerega je spoštljivo položil evangeljsko knjigo. In tako se je v molitvi sklonil do tal z veliko pobožnostjo in spoštovanjem in prosil Gospoda, naj mu pri prvem odpiranju

knjige blagovoli pokazati svojo voljo glede njega samega. Slednjič je po obilo pretočenih solzah, vstal od molitvi, si nadel znamenje križa, vzel knjigo z oltarja in vzeto s trepetom odprl. Ko je naletel najprej na trpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa, je knjigo, da ne bi kdo menil, da se je odprlo tako po naključju, odprl še drugič in tretjič in našel isti ali podoben zapis.

72. Dve leti, preden je svojega duha vrnil nebesom, je Božji prijatelj Frančišek v samotišču, ki se imenuje La Verna, imel videnje serafa, ki je bil v zraku, imel šest kril, lebdel nad njim in je bil z rokami in nogami pribit na križ. Dve krili je dvigal nad glavo, dve je iztezal za letenje, z dvema je slednjič pokrival vse telo. Ko je sveti mož to videl, se je silno začudil. Ker pa ni vedel, kaj naj bi mu pomenilo to videnje, sta se v njegovem srcu z zaskrbljenostjo izmenjavala žalost in veselje. Radoval se je v ljubkem pogledu, ko je videl, kako ga gleda seraf, katerega lepota je bila neizmerno neprecenljiva, a strašilo ga je, ker je bil ta pribit na križ. V skrbeh je premišljeval, kaj bi moglo pomeniti to videnje, in močno je pritiskal na svojega duha, da bi iz tega dojel smisel in pomen. A nič jasnega ni mogel razumeti iz tega, dokler ni na samem sebi končno zagledal preslavnega čudeža, o kakršnem se v prejšnjih vekih ni slišalo.

73. Tisti čas so se začela pojavljati na njegovih rokah in nogah znamenja žebljeve, kakor jih je malo prej videl na križanem možu nad seboj. Njegove roke in noge so bile v sredini videti pribite, tako da so se pojavile glave žebljeve na notranji strani rok in zgornji strani nog, njihove konice pa na nasprotni strani.

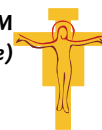

Ta znamenja so bila na notranji strani na rokah kepasta, na zunanji strani pa so se kazala nekako potegnjena in mesnata kakor zakrivljen in potolčen vrh žebljeve, ki je štrlel iz ostalega mesa. Tako so bila tudi na nogah vtisnjena znamenja žebljeve in dvignjena nad preostalo meso. Tudi desna stran je bila prekrita z brazgotino kakor od bodljaja sulice, ki je pogosto puščala kri, tako da je bila njegova tunika s hlačami mnogokrat namočena s sveto krvjo.

74. Predragoceni zaklad, ki so ga v njem sestavljali taki biseri, je Božji mož nadvse skrbno ohranjal skrit pred očmi vseh živih, da tolikšna milost, ki mu je bila dana, ne bi utrpela škode. Vedno je nosil v svojem srcu in pogosto tudi na ustnicah tisti preroški izrek: V svojem srcu sem skrival tvoje izreke, da ne bi grešil zoper tebe. Čeprav so, dokler je prijatelj križanega živel v mesu, mnogi videli znamenja na rokah in nogah, pa dragocene rane na prsih nihče ni mogel uzreti razen brata Elija, ki se je zaradi posebne ljubezni, ki jo je imel svetnik do njega, enkrat oblekel v njegovo tuniko in mu v zameno dal svojo. In tako ga je

s pobožno prevaro izigral, da je dobil, kar je želel. Brat Rufin pa se je, ko ga je smel popraskati, z roko nehote, a neposredno dotaknil rane. Pri dotiku je svetnika nemalo zbolelo, odrinil je njegovo roko proč in vzkliknil, naj se ga Gospod usmili.

Prevedel br. Miran Špelič OFM
(se nadaljuje)

S »fičkom« v Sveto deželo

Potopis romanja dr. Franca Rozmana in Franca Vrhunca v Sveto deželo od 7. septembra do 6. oktobra 1964

1. oktober 1964 – četrtek. Spala sva vso noč več ali manj, pa sva se zjutraj zbudila zelo utrujena, ker spati sede nisva navajena. Potovanje je bilo lepo. Sredozemsko sonce nama je vtisnilo svoj pečat; škoda, da se nisva mogla v bazenu kopati, ker nisva imela pri sebi kopalk. Potnikov je bilo mnogo, postrežba opoldne v ladijski restavraciji je bila prvorazredna, pribl. 2 \$ USA za vsakega. Na palubi sva srečala tudi dva Jugoslovana, Srba v begunstvu. Eden živi v Baden Badnu in je bil kot veliki dobrotnik samostana Hilandar na sveti gori Atos v Grčiji povabljen na obisk tega samostana in se je vračal čez Italijo domov. Ustavili smo se na otoku Krfu, kjer je na bližnjem otoku pokopanih mnogo Jugoslovanov iz I. svetovne vojne. V Brindisi smo prišli ob 17.30. Formalnosti na carini so bile opravljene v eni minuti in sva lahko takoj nadaljevala pot do mesta Bari, kamor sva prišla okoli 19.30. Ustavila sva se v hotelu »Albergo

Nazionale« in tu najela prenočišče. Nato sva šla na pošto, od koder sem poslal dva telegrama: enega mami v Ljubljano, naj bo v soboto zvečer v Rimu, in drugega dr. Pogačniku, ki je bil na zasedanju koncila v Rimu, da bova v četrtek zvečer v Rimu.

2. oktober 1964 – petek. Sinoči sva se skopala in oba odlično spala. Maševala sva v baziliki sv. Nikolaja v Bariju. Jaz sem maševal pred grobom tega velikega škofa in svetnika. Mežnar, ki mi je ministriral, je bil zelo »lačen«, ker je polovico besed pri pristopnih molitvah »pojedel«. Zajtrkovala sva v bližnjem baru, nato poravnala račun v hotelu 7200 lir!!!, ne da bi karkoli zaužila v hotelu. Samo za prenočišče: soba z dvema posteljama in kopalnico. Poslovala sva se od Barija in odhitela proti Rimu: Peruggio, Benevento, Caserta, avtocesta Napoli–Rim. Za cestnino sva plačala 1 \$ USA in bila ob 18. uri v Rimu. Hvala Bogu! Hrano bova imela pri sestrah dorotejkah skupaj z našimi ordinariji, ki so na zasedanju koncila, spala bova pri msgr. Slavku Bavdažu. Pri sestrah dorotejkah sva srečala našega izseljeniškega duhovnika za Anglijo, Ignacija Kunstlja, ki je odličen človek in duhovnik. Sedaj pa čakam svojjo mamo, da pride v Rim.

3. oktober 1964 – sobota. Maševala sva v župnijski cerkvi sv. Frančiška na Monte Mario. Duhovnik, ki mašuje, nima nič ministranta, ker vsi navzoči verniki mašniku glasno odgovarjajo in z njim tudi molijo glasno: Gloria, Credo, Sanctus in Agnus Dei. Moja mama je poslala telegram, da pred naslednjo sredo ne more priti in čaka na moj odgovor. Spravila je mene in vse v neprijetno zadrego, ker je bilo za njen današnji prihod vse pripravljeno in bi že v ponedeljek oba zapustila Rim in odšla proti Urbaniji in Gorici. Odgovoril sem ji, da jo v sredo zvečer čakam. Dr. Rozman ne bo čakal, ker ga g. nadškof že priganja. Odšel bo v torek zjutraj. Z dr. Rozmanom sva danes obiskala baziliko sv. Petra in se peš napotila po mestu.

4. oktober 1964 – nedelja. Maševala sva pri Sv. Frančišku na Monte Mario, nato pa smo šli vsi trije ordinariji, msgr. Bavdaž, g. Kunstelj ter dr. Rozman in jaz v dveh avtomobilih na celodnevni izlet na Monte Cassino. Tam smo srečali pet poljskih škofov s spremstvom. Tja smo se peljali po Strada del sole, nazaj pa ob obali skozi Latino in Gaeto. Bil je lep celodnevni izlet v še prijetnejši družbi.

5. oktober 1964 – ponedeljek. Maševala sva na Monte Mario, šla z avtom na servis Fiat, da so avto pregledali in uredili, šla nato na Trg sv. Petra in gledala prihod škofov na zasedanje koncila. Hotela sva tudi midva biti pri sv. maši v koncilski dvorani, pa nama brez dovoljenja ni uspelo. Bila sva na jugoslovanskem in avstrijskem veleposlaništvu zaradi moje vize za Avstrijo. Popoldne sva z dr. Rozmanom šla po štiri nove gume, šla pokropit pokojnega jezuitskega generala Jansena, ki je danes umrl,

nato pa še malo po mestu. G. Kunstelj se je danes poslovil in se vrnil v London.

6. oktober 1964 – torek. Maševala sva na Monte Mario, po maši in zajtrku je dr. Rozman odpotoval po Strada del sole proti Firencam in domov. Sam sem se od msgr. Slavka Bavdaža preselil na Viale Vaticano k sestram dorotejkam. Dopoldne sem hodil na tečaj k Gallo Pomi za pisalni in razmnoževalni stroj. Obiskal sem tudi dr. Štefana Faleža, ki ga poznam še s prvega potovanja v Rim s škofom Vovkom 1960 in s prvega zasedanja koncila, ko sem spremljal takrat že nadškofa Antona Vovka (1962).«

Tako se je končalo to najino enkratno in nepozabno romanje z dr. Francem Rozmanom v Sveto deželo. Vsak dan sem pisal dnevnik tako, kakor je zgoraj opisano. To romanje mi je pomagalo, da sem pozneje mnogokrat vodil slovenske romarje po Sveti deželi.

Zapisal
msgr. Franc Vrhunc
Konec nadaljevanj.

DPSD - ekumensko romanje v BiH

Koper je meseca junija gostil enega najpomembnejših dogodkov v Cerkvi na Slovenskem letos – medversko srečanje *Forum za dialog in mir na Balkanu*, na katerega so prišli visoki predstavniki vseh glavnih verstev: krščanstva, islama in judovstva.

Slovenska škofovska konferenca je bila organizator tega medreligijskega srečanja »Mir tebi, Evropa! Mir tebi, Balkan!« Je odgovor naše krajevne Cerkve na Božji klic, naj bo odprta za dialog, ki spodbuja verske skupnosti tudi na Balkanu, da delajo za mir.

Društvo prijateljev Svete dežele (DPSP) je sprejelo pobudo g. Andreja Štera, da v duhu koprškega srečanja, obiščemo Bosno in Hercegovino. Glavni namen srečanj je bilo medsebojno spoznavanje in utrjevanje medsebojnih odnosov ob spoštovanju različnih veroizpovedi.

Duhovna voditeljica sta bila slovenski komisar za Sveto deželo ter predsednik DPSP p. Peter Lavrih in arhidiakon mag. Anton Berčan, organizator romanja pa

vitez Suverenega malteškega viteškega reda g. Andrej Šter. Dobrodošli gosti smo bili tudi na sprejemu pri veleposlaniku RS v Sarajevu, g. Damijanu Sedarju.

Poln avtobus romarjev je vozil g. Selvo iz podjetju D-tours.

»Štiri vere živijo na tej ozki, gorati in revni zaplati zemlje. Vsaka od njih je samosvoja in strogo ločena od drugih. Čeprav vsi žive pod istim nebom in od iste zemlje, ima vsaka vera središče svojega duhovnega življenja daleč v tujem svetu – v Rimu, Moskvi, Carigradu, Meki, Jeruzalemu«. Ivo Andrić, *Travniška kronika*.

Najprej smo obiskali **Međugorje** v Hercegovini. Od leta 1981 se v to od sonca razžarjeno kamnito pokrajino zgrinjajo množice vernikov. Vseh narodnosti, jezikov, barve kože z zahvalo za uslišanje in goreče prošnje za odvrnitev tegob na duši in telesu. En sam klic k Mariji.

Pravoslavne brate smo obiskali dvakrat. Prvič v samostanu Žitomislić v dolini reke Neretve. Postavljen je bil v 14. stoletju. Sprejel nas je iguman Danilo. Zgodovinska dogajanja v prometni dolini svetišču niso prizanašala. Zadnjikrat je bil porušen v vojni 1992/95. Obnovljen še dalje priča o moči in zvestobi veri. Gojijo strpno

povezavo z brati katoličani, ohranjajo pa spomin na umorjene sobrate. Po postrežbi in odgovorih na naša vprašanja smo se mu zahvalili s pesmijo.

Drugi obisk je bil v industrijski Zenici. V cerkvi sta nas sprejela protojerej Marko Maleš in njegov sodelavec. Versko zavest utrjujejo z verskim poukom otrok in predavanji za mlade. Trudijo se za kulturni dvig okolja in pomoč revnejšim. So strpni do drugih verskih skupnosti, a tudi kritični do oblasti, ki še ni našla poti in volje za napredek države in njenih prebivalcev. Boleča rana je izseljevanje mladih in izobraženih. Zato upada število prebivalstva.

S frančiškanskimi fratri (Franjevačka bogoslovija) smo se srečali v Sarajevu v predelu Bistrik. Predstojnik nam je predstavil zgodovino delovanja njihovega reda v Bosni, ustanovljenega že v 13. stol. Kmalu se je razširil po vsem bosenskem kraljestvu. Imenovali so ga tudi Latinluk – po vernih katoličanih rimskega oz. latinskega obreda.

Pod večstoletno turško oblastjo so vzdrževali in ohranili Božjo besedo tudi v

najbolj odročnih dolinah te gorate dežele. Ljudem so bili v pomoč in oporo, živeli so skromno, preprosto življenje.

Sedanjo cerkev sv. Antona Padovanskega so postavili leta 1894 in je del province Bosne Srebrne. Hranijo arhiv reda, ki se je ohranil tudi med zadnjo vojno in bogato zbirko umetniških slik.

Njihovo poslanstvo, še posebno med vojno 1992/95 in v sedanjem času, je pomoč ljudem, ne glede na versko pripadnost. Imajo odprta vrata za študente, srečujejo se ob torkih. Z molitvijo in predavanji utrjujejo krščansko povezanost, ekumensko razumevanje in predvsem humanitarno pomoč. Če imajo, dajo.

Nato smo obiskali **židovsko skupnost**, ki jo vodi dr. Jakob Finci. Sprejel nas je v sinagogi (molilnici), veličastni stavbi, zgrajeni leta 1902. S širino razumnika nam je predstavil pot Judov, ki so po letu 1492 morali zapustiti Španijo in se podati v neznane kraje Balkana. V Sarajevu so že

leta 1565 ustanovili prvo občino. Bili so pomemben povezovalni člen kot trgovci med Dalmacijo in notranjostjo. Znani tudi kot lekarnarji in zdravniki. S sabo so prinesli zapiske slovitih španskih zdravnikov in to dragocenost so prenašali iz roda v rod.

Ponosni so na t. im. Benevolencijo, ustanovljeno leta 1892 kot židovsko humanitarno društvo. V začetku je bil njej

cilj štipendiranja siromašnih dijakov in študentov. Sčasoma je prerasla v pomembno kulturno-prosvetno društvo, ki še vedno deluje na področju celotne BiH.

Drugo svetovno vojno je preživelo približno 2000 od okrog 12000 članov. Sedanji predsednik skupnosti je bil rojen leta 1943 v taborišču na otoku Rab.

Med vojno 1992/95 je La Benevolencija organizirala nabavo humanitarne pomoči obleganim meščanom: zdravila za lekarne, ambulanto, javno kuhinjo, pomoč starim in onemoglim.

Znamenita je Sarajevska haгада (zbirka zgodb). Spada med najlepše hebrejske srednjeveške iluminirane rokopise. Nastala je verjetno v Barceloni v 14. stol. in se po čudežu ohranila.

Muslimanska skupnost je po spletu zgodovinskih okoliščin najštevilčnejša v BiH. Veliki sarajevski mufti dr. Nedžad Grabus (1968) nas je sprejel v novem izobraževalnem središču nasproti Gazi Husref begove džamije v srednjeveškem delu mesta. S profesorsko natančnostjo in humanistično širino duha nam je predstavil zgodovino skupnosti, delo in dileme sedanjega časa.

Tudi njega skrbijo skrajni islamisti, ki nimajo ničesar skupnega z miroljubnimi nauki vere. Splača se biti dober, vsa verstva ljudem pomagajo, a jih politične oblasti pogosto izkoriščajo za doseg svojih ciljev.

Na koncu sprejema nas je povabil na ogled džamije, njegov sodelavec nam je pojasnil njihovo bogoslužje. Predstavil je tudi pesem Antona Aškerca *V Husref begovi džamiji*.

Nedžad Grabus dobro pozna slovensko deželo in kulturo. V Sloveniji je živel 15 let kot mufti (vrhovni vodja islamske skupnosti). Njegovo delo je džamija v Ljubljani. Predsednik RS ga je odlikoval s Srebrnim vencem za zasluge.

V zahvali je dejal, da odlikovanje razume kot močno sporočilo in vodilo za razvoj odnosov znotraj evropske kulture in civilizacije s sprejemanjem in spoštovanjem različnosti. Izpostavil je, da so pripadniki muslimanske vere v Evropi pogosto obsojani zaradi njihove verske pripadnosti in verske dediščine. Poudaril je, da moramo narediti vse, da ohranimo mir, stabilnost, zaupanje ter se zavzel za gradnjo odnosov, ki temeljijo na resnici in pravičnosti.

»Pravica je kakor zdravje, nanjo misliš, ko je ni, in je v resnici nedoločljiva, vendar je mogoče še najbolj želja, naj se zatre krivica, ta pa je zelo določna. Vse krivice so enake, človeku pa se zdi, da je največja tista, ki je storjena njemu. In če se mu tako zdi, je tudi

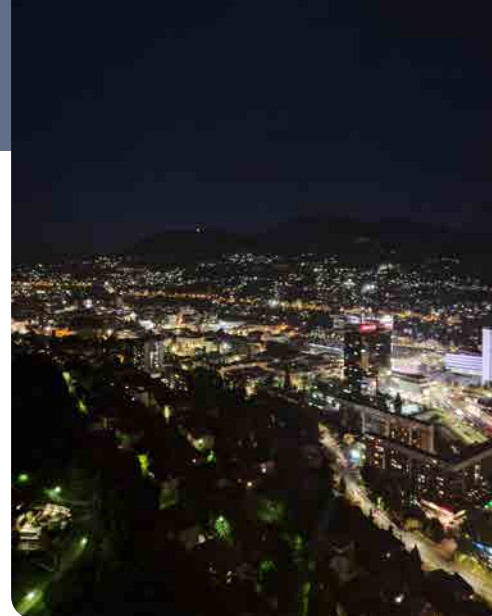

v resnici tako, ker ni mogoče misliti s tujo glavo». (Meša Selimović, Derviš in smrt)

Zadnji dan smo začeli z mašo v **katoliški stolnici** v Sarajevu. Posvečena je bila leta 1918. Z njo so povezana imena Antona Jegliča, Karla Cankarja in še nekaterih Slovencev.

Pred papeževim obiskom leta 2015 v Sarajevu je Vatikan objavil statistične podatke za katoliško Cerkev v Bosni in Hercegovini. Tam živi približno 440.000 katoličanov, kar je 11,5 odstotka od 3,8 milijona vseh prebivalcev. V državi so 4 škofije, 6 škofov, 304 župnije in 624 duhovnikov, 14 redovnih bratov in 537 redovnic. Katoliška Cerkev

vodi 16 šol v državi, med njimi univerzo. Vodi tudi 29 klinik, sirotišnice, domove za ostarele ter centre za medicinsko pomoč in svetovanje.

Splošen odziv romarjev je bil zelo pozitiven. Dobro pripravljen in gladko izpeljan obisk zahteva resen pristop in spoštljiv odnos do gostiteljev. Vsi predstavniki

obiskanih verskih skupnosti so nas sprejeli prijazno in bili v pogovoru odkriti in dobronamerni. Za pozornost in pogovor smo se jim zahvalili s knjižnim darilom.

Široka izmenjava mnenj je romarjem vtisnila razmislek o potrebi po medsebojnem poznavanju in da ni nihče na svetu sam.

ab

Mir tebi, Bosna, mir tebi Balkan

Tudi v Društvu prijateljev Svete dežele smo spremljali potek medverskega srečanja Forum za dialog in mir na Balkanu, ki je sredi letošnjega junija potekalo v Kopru. Udeleženci te zelo pomembne manifestacije dialoga med različnimi verstvi na tem delu sveta, ki jih je v papeževem imenu vodil vatikanski državni tajnik kardinal Pietro Parolin, so v končnem sporočilu med drugim zapisali tudi to:

»Izjemnega pomena je redno srečevanje in iskanje skupnih rešitev med različnimi verskimi skupnostmi na območju Balkana, kjer imajo zaradi svojega zgodovinskega in sedanjega vpliva posebno odgovornost predvsem Katoliška in Pravoslavna Cerkev ter Islamska skupnost.«

Opogumljeni s tem izhodiščem in tudi z našimi nedavnimi obiski verskih skupnosti v Črni gori, na Kosovu, v Srbiji in na Hrvaškem, ki svojega Boga imenujejo z različnimi imeni in se mu priporočajo z različnimi molitvenimi obrazci, smo se odločili, da tokrat obiščemo Bosno in Hercegovino. Ta država nam je geografsko blizu, pa vendar jo zaradi njene burne zgodovine in dogajanja, ki pogosto ni bilo prijazno niti do njenih prebivalcev niti do njenih sosedov, zelo slabo poznamo in se pogosto zanašamo bolj na lastne predsodke ali medijske floskule

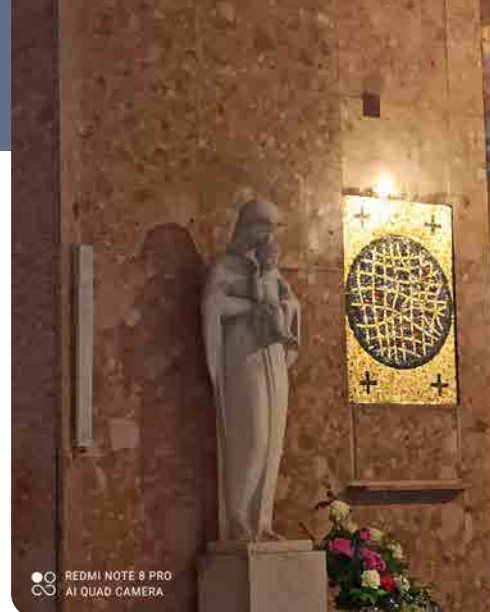

kakor na resnično znanje in izkušnje o tem.

Ker smo romarska družina, smo tokrat pustili ob strani bosansko kulinariko, mitologijo partizanskih zgodb ali obiskovanje turističnih znamenitosti, pač pa smo štiri romarske dni namenili srečanjem s predstavniki štirih avtohtonih monoteističnih verstev na tem območju. Ni mnogo krajev na svetu, kjer v (relativnem) miru sobivajo katoliška, pravoslavna, islamska in judovska skupnost.

Kot v vsaki državi smo najprej želeli obiskati tamkajšnjo kraljico. Kraljica Bosne domuje v Medjugorju in po celodnevni vožnji skozi dalmatinsko Zagoro je avtobus počakal na mejnem prehodu Novo Selo. Tam smo dobro uro v praksi spoznavali nov dosežek zadnjih mesecev – hrvaški vstop v Schengen. Nismo prav dobro vedeli, ali se hrvaški policaji bolj bojijo bosanskih kolegov, svojih šefov ali pa nas. Kakorkoli že, prepričali smo se, da je sveti Anton zares mogočen svetnik in proti večeru v polnem številu prišli v to hercegovsko romarsko središče. Večerno sveto mašo smo obhajali na prostem pred baziliko, kjer se je zbrala velika množica romarjev iz različnih krajev. Ker so ta dan godovali sv. Andrej Kim in drugi korejski mučenci, je bila prisotna tudi dokaj številna skupina romarjev iz Koreje. Kako lepo je bilo videti pogumne in vesele brate iz daljne dežele. Kdo ve, ali znamo tudi Slovenci svetu pokazati, na kaj in na koga iz svoje verske tradicije smo ponosni?

Drugi dan smo se udeležili jutranje sv.

maše v župnijski cerkvi sv. Jakoba in se po kamniti poti povzpeli na grič Crnica, kjer se je vidcem prikazala Marija. Kljub neprestani reki obiskovalcev je ob Marijinem kipu vladala zbranost in tišina, kar je vsakomur omogočalo osebno molitev. Vsaj meni je v mislih zadonela tista lepa slovenska Marija skoz življenje... Ko smo zapuščali Medjugorje, smo na avtobusu skupaj zmolili pomenljivo romarsko molitev k Mariji.

Dober streljaj iz Medjugorja nas je v dolini reke Neretve čakal naš drugi cilj - pravoslavni samostan Žitomislčić, kjer nas je sprejel iguman Danilo Pavlović. Razkazal nam je cerkev in nam predstavil

zgodovino in pomen tega samostana, ki je najzahodnejše pravoslavno svetišče v Bosni in Hercegovini. Skozi zgodovino je bilo nekajkrat oplenjeno in požgano, v zadnjih vojnah, ki so divjale tod, pa povsem razdejano. Kljub temu, ali pa morda prav zaradi tega, zdaj samostan Žitomislčić ponovno deluje, tamkajšnja pravoslavna skupnost je vitalna in se ravna po Jezusovih besedah: »Ne boj se, mala čreda!« Iguman Danilo nam je brez vsake zagrenjenosti ali zamere povedal, da je bil porušeni samostan obnovljen leta 2000 in ga je beograjski patriarh Pavle leto kasneje ponovno posvetil. Lepo sodelujejo s sosedi katoliki in muslimani, obiskujejo pa jih tako bratje v pravoslavju kot tudi številni popotniki, ki letujejo v malce oddaljenem Neumu ali ki po dolini Neretve potujejo v to ali ono stran.

Po nekajurni vožnji smo mimo Mostarja pripotovali do Sarajeva, kjer nas je na vrtu svoje rezidence sprejel slovenski veleposlanik v tej državi Damijan Sedar. V zanimivem nagovoru nas je seznanil z delom slovenskih diplomatov v Bosni in Hercegovini, ki

podpirajo slovensko gospodarstvo, skrbijo za številne slovenske državljane v tej državi in nudijo storitve slovenske državne uprave tistim prebivalcem Bosne in Hercegovine, ki želijo obiskati Slovenijo, tam študirati ali z njo poslovati. Pridružila sta se nam profesor na sarajevski teološki fakulteti dr. Mario Bernadić in sarajevski mufti dr. Nedžad Grabus, ki je pred tem vodil islamsko skupnost v Ljubljani. Pogovor je po stari slovenski navadi prerastel v prijateljsko druženje ob petju domačih pesmi.

Zjutraj smo najprej obiskali samostan Bistrik in tamkajšnjo cerkev svetega Antona, kjer nas je sprejel fra Marinko Pejić, ki

nam je predstavil cerkev in frančiškansko poslanstvo v Sarajevu. Samostan ima dobro delujoč izvir vode, zato je v času vojne nudil pomembno pomoč okoliškemu prebivalstvu ne glede na njihovo pripadnost. Po sveti maši nas je čakala pogostitev s pecivom, piškoti in sokom, pri čemer se je izkazalo, da so nekateri med patri frančiškani službovali in študirali v Sloveniji in so dobro poznali ne le našega patra Petra, pač pa tudi druge osebe in dogajanje v naši državi. Osvetlil nam je tudi nastanek in razvoj katoliške skupnosti v Bosni, ki so jo zlasti določali ozemeljski premiki turškega imperija in avstroogrške monarhije. Kot nam je razložil naš soromar ribniški arhidiakon Anton Berčan, smo tudi Slovenci pri tem imeli precejšen delež, saj so del katoliškega prebivalstva sestavljali obrtniki in rudarji iz takratnih slovanskih dežel Avstroogrške. Prvi sarajevski škof Josip Stadler je bil sodobnik našega Slomška in hrvaškega verskega buditelja Štrosmajerja, s katerima je vzdrževal delovne in osebne stike. Ob koncu 19. stoletja je bil za sarajevskega škofa imenovan Anton Bonaventura Jeglič, kasnejši ljubljanski knezoškof. Na območju Bosne sta delovala dva brata Ivana Cankarja, Karel Cankar, ki je bil duhovnik, in Izidor Cankar, ki je duhovniški poklic opustil. Ne

nazadnje sta med drinskimi mučenkami tudi dve slovenski redovnici.

Po krajšem sprehodu skozi mesto smo prispeli do sedeža judovske skupnosti v Sarajevu, do sinagoge. Tam nas je prijazno sprejel dr. Jakob Finci, predsednik judovske skupnosti v Bosni in Hercegovini. Dr. Finci nam je povedal več o prihodu judovske skupnosti na območje Bosne, kamor so se sefardski Židje umaknili iz Španije. Povedal je, da je judovska skupnost doživela najtežje obdobje v času druge svetovne vojne, ko se je njihovo število zmanjšalo za 80%. V času zadnjih vojn v 90-tih letih so Judje predvsem poskrbeli za preskrbo prebivalstva z zdravili in najnujnejšo prehrano. Oskrbovali so vse brez izjeme, ne glede na nacionalno pripadnost ali veroizpoved, saj so se odločili, da Sarajeva kljub hudim razmeram ne bodo zapustili. Danes živijo v miru z vsemi drugimi, njihova bogoslužja v sinagogi ob sobotah obiskuje tudi veliko število nejudov. Povabil je tudi nas, kar smo žal morali odkloniti, saj smo se v soboto že vračali domov.

Sledilo je srečanje z islamsko versko skupnostjo. Njihov vodja mufti Nedžad Grabus nas je najprej povabil na kosilo, kjer so bile postrežene tipične bošnjaške jedi: pita zeljanica, nadevane bučke in paprike, okra, somun, jabolčna pita in dišeča kava. Zahvalili smo se mu s slovensko pesmijo Oj božime. Odšli smo do Gazi Husrev-begove knjižnice, kjer nam je mufti Grabus v dostojanstveni verski opravi predstavil življenje Islamske skupnosti v Sarajevu in njihove odnose z drugimi verskimi skupnostmi. Pod njegovim vodstvom smo si ogledali tudi istoimensko džamijo, ki jo je v začetku 16. stoletja zgradil ta prosvetljeni muslimanski vladar. Presenetilo nas je dejstvo, da je v takratnem turškem imperiju vladala verska svoboda, ob tem pa je še posebej zanimivo, da je po srečanju sv. Frančiška

Asiškega s sultanom Kamilom leta 1266 sultan dovolil frančiškanom delovati na območju takratne Bosne. Morda je prav to uvodni moment za današnje sobivanje različnih veroizpovedi v teh krajih.

Zvečer smo se sprehodili po Baščaršiji. Mesto živi intenzivno, za razliko od drugih velikih mest v tej regiji, ki smo jih obiskali, pa je tu ob vsem vrvežu vladal nek red in mir, ljudje so se srečevali spoštljivo, brez nestrpnosti, predvsem pa brez ekscesnega obnašanja.

Naslednje jutro smo imeli sv. mašo v stolnici Srca Jezusovega, pridružil se nam je tudi slovenski veleposlanik Damijan Sedar in s tem v praksi izkazal svojo načelnost in osebni pogum. Za to pričevanje smo mu izrekli iskreno pohvalo in zahvalo. Pred katedralo stoji veličasten kip sv. papeža Janeza Pavla II., ki je to mesto obiskal kar dvakrat. Seveda nismo zamudili priložnosti, postavili smo se za »eno gasilsko« skupaj z veleposlanikom Sedarjem.

Pot proti domu nas je vodila še v Zenico, kjer nas je sprejel protojerej Marko Maleš, tamkajšnji pravoslavni duhovnik, torej paroh. Popeljal nas je v cerkev Rojstva svete Božje Matere, kjer nam je povedal več o zgodovini cerkve in življenju pravoslavne skupnosti v tem mestu in v Bosni in Hercegovini. Pomembno je vedeti, da Zeniški kanton sodi med tiste, kjer izrazita večina pripada bošnjaškemu (torej islam-

skemu) delu prebivalstva. Pravoslavna skupnost kljub temu uživa zaupanje in dobro sodelovanje tako s katoliškimi brati kot z islamsko skupnostjo. Obnavljajo kapelice, ob obnovi nekdanjega pokopališča je katoliški župnik daroval sveto mašo, pravoslavni paroh pa je opravil molitev za pokojne – parastos. Ta dva obreda sta potekala ob isti priložnosti kot dokaz, da nas verska tradicija ne deli, pač pa povezuje.

Ko so se parohu Malešu pred leti rodili trojčki, sta bila prav katoliški župnik in islamski imam med prvimi, ki sta mu prišla čestitat ob veselem dogodku. Pravoslavna skupnost v Zenici je sicer številčno močno zmanjšana od razpada nekdanje zeniške železarne dalje, kljub temu pa je sobivanje med njihovo in drugimi verskimi skupnostmi zagotovilo, da v Zenici živijo dobri ljudje.

Ko po povratku zlagamo posamezne vtise v mozaik našega ekumenskega romanja skozi Bosno in Hercegovino, je potrebno omeniti vsaj naslednje:

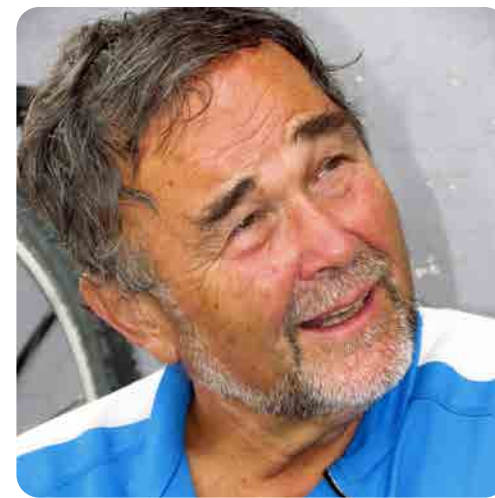
- ☞ na območju Bosne in Hercegovine poteka skoraj zgledno sobivanje različnih verskih skupnosti, občasno iz tega sodelovanja izstopi kak posamezni verski predstojnik.
- ☞ kljub težki, včasih izjemno tragični preteklosti so pripadniki teh verskih skupnosti prepričani, da vojne, ki so divjale tod, niso bili medverski

spopadi, pač pa so politiki pogosto zlorabili verska čustva za svoje interese.

- ☞ izražanje verske pripadnosti v BiH praviloma ni deležno nasprotovanja,
- ☞ vsako od monoteističnih verstev oblikuje tudi lastni verouk, ki je vključen v državni šolski program,
- ☞ omenjena monoteistična verstva so oblikovala tudi *Medreligijski svet BiH*, ki vzpodbuja medsebojni dialog in posreduje v primeru morebitnih sporov ali incidentov z versko konotacijo.

Našo romarsko skupino so ob vsakem srečanju sprejeli z veliko naklonjenostjo, predstavili so svoje izkušnje in zanimala jih je situacija glede teh vprašanj v Sloveniji. Dobili smo vtis, da koprski Forum med prebivalstvom Bosne in Hercegovine deluje in dobiva svoje mesto, hvala Bogu in Medjugorski Materi božji.

In memoriam - Dr. Pavle Košorok (1944-2023)

Letošnjega avgusta smo se poslovili od prijatelja, zdravnika in tople človeške osebe. Zapustil nas je Pavle Košorok, član Društva prijateljev Svete dežele, naš spremljevalec na kolesarskih poteh in božjih stezicah. Neutrudni občudovalec in razlagalec vsega lepega kar ponujata narava in delo človeških rok.

Dobrodušni pomočnik pri vsakodnevni opravi, ki jih zahteva potovalna odprava. Ob večerih, v urah počitka, nas je pomiral z glasbo svoje violine in toplo pripovedno besedo. Lepo je bilo biti v njegovi bližini, izžareval je poseben šarm in človeško bližino. Medicina mu ni bila samo poklic, bila je način življenja, služenje bolnim.

Vso zdravniško požrtvovalnost in etično držo je pokazal v težkem trenutku izgube našega skupnega prijatelja in kolesarja na romanju daleč od doma. Spoštljivo slovo in besede sočutja družini pokojnega je znal povedati na način, da so se solze posušile in sprejele kot božji načrt.

V življenju je srečal mnogo ljudi. Kot dvajsetletni študent medicine se je v Parizu srečal z deset let starejšim duhovnikom Francem Rodetom. Ta je v spominih zapisal, »da iz njega vejeta mladostna svežina in čistost; majhne bistre oči se iskrivo smejejo, ko mu na ustnicah zaigra sproščen nasmeh, žametni glas govori o njegovi srčni dobroti in iskrenosti.«

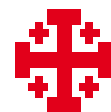

Prof. dr. Pavle Košorok je bil začetnik enterostomalne terapije v Jugoslaviji in Sloveniji. Človek z veliko začetnico. Zdravnik z srcem in posluhom za pacienta. Entuziast in vizionar. Prizadeval si je za razvoj in uveljavitev tega področja medicine, pa tudi za izobraževanje kadra, zdravnikov in medicinskih sester.

Bil je tudi soustanovitelj Svetovnega združenja enterostomalnih terapevtov. Ob njegovi smrti so z obširno izjavo opisali njegovo strokovno izobraževanje in delovanje ter njegovo akademsko udejstvovanje in zapisali »da se spominjamo življenja in prispevka tega izjemnega profesorja, predanega kirurga in svetovalca, čigar strast do zdravljenja se je dotaknila številnih življenj. Zapustil je dediščino, ki navdihuje vse, ki so ga poznali.«

V naših srcih bodo ostale zapisane njegove besede o smrti in življenju, o medicini, ki pomaga človeku dostojanstveno umreti. O odnosu med zdravnikom in pacientom, o zaupnem pogovoru, ki vzpostavi zaupanje. Poudarjal je pomen duhovnosti pri bolnikovem soočanju z boleznijo.

Spoštovani prijatelj Pavle, naj vam bo lahka domača zemlja.

Sveta dežela - skozi biblične dogodke stare in nove zaveze

Z NOVOMAŠNIKI IN SREBRNOMAŠNIKI

13 dni - od 18. 2. do 1. 3. 2024

Jordanija (Petra, gora Nebo, Džeraš, Tišbe, Maheront, gora Sinaj), Sveta dežela – Izrael in Palestina

1. dan, nedelja, 18. 2.: Večerni let proti Jordaniji iz letališča Brnik, pristanek v Ammanu, prevoz v hotel, nastanitev za 2 noči.

2. dan, ponedeljek, 19. 2.: Obisk zgodovinskih krajev - Gerasa (Jerash), Elijeve Tišbe, sv. maša, večerja in nočitev.

3. dan, torek, 20. 2.: Odhod na goro Nebo, od koder je Mojzes zrl v obljubljeni deželo in kjer je umrl; tam sv. maša. Nato Madaba z ogledom zemljevida Svete dežele v mozaiku, trdnjava Maheront (Mukawir), kjer je prestal mučeništvo sv. Janez Krstnik, nadaljevanje do Petre, namestitev in večerja.

4. dan, sredo, 21. 2.: Obisk skalnega mesta PETRA – eno od čudes sveta: vse dopoldne ogledi in sv. maša. Nadaljevanje do Akabe in skozi Izrael do egiptovske meje v Tabo, namestitev za 2 noči in večerja.

5. dan, četrtek, 22. 2.: SINajska GORA – zjutraj avtobusni prevoz do samostana sv. Katarine, obisk samostana, vzpon na Mojzesovo goro, sv. maša v puščavi, povratek v Tabo, večerja in nočitev.

6. dan, petek, 23. 2.: Iz Egipta v Izrael, sv. maša v Eilat, obisk parka TIMNA z maketo svetega šotora in daritvenega

oltarja, nadaljevanje proti Betlehemu, namestitev za 2 dni, večerja in nočitev.

7. dan, sobota, 24. 2.: BETLEHEM - praznovanje Jezusovega rojstva, obisk votlin, božična sv. maša; popoldne Janezov rojstni kraj Ajn Karem, Marijino srečanje z Elizabeto – Magnificat, park Jad Vašem (Yad Vashem, spomin holokavsta), povratek v Betlehem, večerja in nočitev.

8. dan, nedelja, 25. 2.: Odhod v Galilejo: CEZAREJA, cerkev Stella Maris in sv. Elija na gori Karmel, TABOR – gora Gospodovega spremenjenja; nastanitev v Nazaretu za 2 dni, večerja in nočitev.

9. dan, ponedeljek, 26. 2.: Jezusovo javno delovanje v Galileji: Banjas, izvir Jordana (oz. Cezareja Filipova), Galilejsko jezero, gora Blagrov in sv. maša; Kafarnaum, Tabgha, Kana Galilejska, mesto prvega Jezusovega čudeža, nazaj v Nazaret, večerja in nočitev.

10. dan, torek, 27. 2.: PRAZNOVANJE V NAZARETU: ogled novega vitraža Marije Pomagaj, sv. maša v baziliki Marijinega oznanjenja, cerkev sv. Jožefa, si-

nagoga (shodnica). Odhod v Judejo: kraj krščevanja ob Jordanu, Jeriha, Qumran, kovanje v Mrtvem morju, vožnja v Betlehem, nastanitev za 3 noči in večerja.

11. dan, sredo, 28. 2.: GOSPODOVO TRPLJENJE: vrt Getsemani, sv. maša, Oljska gora, dvorana zadnje večerje, Betfage, Betanija in sv. Lazar, povratek v Betlehem, večerja in nočitev.

12. dan, četrtek, 29. 2.: PRAZNOVANJE GOSPODOVEGA VSTAJENJA v Jeruzalemu: Via Dolorosa s križevim potom, praznovanje Velike noči v Božjem grobu, zid žalovanja, stari del Jeruzalema, povratek v Betlehem, večerja in nočitev.

13. dan, petek, 1. 3.: SKLEPNA SLOVESNOST v dvorani zadnje večerje. Odhod letala z letališča Ben Gurion, preko Istanbula, do Ljubljane.

DUHOVNO VODSTVO: prof. Bogomir Trošt, g. Blaž Kernel, p. Peter Lavrih, ofm.

CENA celotnega romanja, je 2.100 eur (pri udeležbi nad 40 oseb); če bo skupina manjša, se cena zviša za 90 €.

V ceno je vključeno: letalske vozovnice in letališke takse (letališke takse se do odhoda lahko spremenijo), avtobusni prevozi na celotni poti, vstopnine kot je navedeno v programu, namestitev v dvo- ali tro- posteljnih sobah, polpenzion (zajtrk in večerja), skupinsko zdravstveno in nezgodno zavarovanje, egiptovska viza, jordanska mejna taksa, izraelska izhodna taksa, vodstvo romanja.

V ceno ni vključeno: napitnine za strežno osebje v hotelih in šoferje: 60 € na osebo; plačilo zavarovanja odprave romanja, ki ga lahko uredite na Komisariatu. Doplačilo za enoposteljno sobo: 260 €.

NAČIN PLAČILA: po prejemu vaše prijave vam pošljemo podatke za plačilo prvega dela - 500 €, za drugi del plačila pošljemo obvestilo približno mesec dni pred odhodom, skupaj z več informacijami o romanju.

MOŽNOSTI PRIJAVE (obvezna je pisna prijava): s spletno prijavnico na spletni strani Komisariata: www.sveta-dezela.si, s prijavnico, ki vam jo pošljemo po e-pošti ali navadni pošti. Prijave sprejemamo takoj oz. do zasedbe mest.

Za romanje potrebujete potni list, ki bo veljaven vsaj še 6 mesecev od datuma odhoda.

Pripravil:

p. Peter Lavrih, ofm, cts

PRIJAVE po pošti, telefonu, na spletu ali e-pošti:
DRUŠTVO PRIJATELJEV SVETE DEŽELE V SLOVENIJI
Tržaška 85, 1000 Ljubljana, SLOVENIJA

Pri prijavi vedno oddajte podatke:

priimek in ime, rojstni datum, naslov,

številka osebne dokumenta, e-naslov in telefon

Telefon: 01 24 44 250, GSM: 041 669 134

www.sveta-dezela.si

komisariat@rkc.si

Pozabljene spretnosti

Izdelovanje adventnega venca

Čas duhovne priprave na božič začenjamo s praznovanjem 1. adventne nedelje, ki bo letos 3. decembra. Z adventnim časom začenjamo novo cerkveno leto in neposredno pripravo na božič. Zunanje znamenje priprave je adventni venec s štirimi svečami, ki ponazarjajo 4 adventne nedelje. Kot okras in liturgični simbol je prevzet od germanskih narodov in se je pri nas uveljavil v osemdesetih letih 20. stoletja. Ima več simboličnih pomenov in razlag:

Okrogla oblika pomeni popolnost, večnost. Zimzelene vejice govorijo o življenju, o Jezusu, ki prihaja med nas. Vijolična barva predstavlja upanje, saj bo tema premagana. 4 sveče, vijolične ali bele, imajo posebno simboliko: 4 strani neba, 4 mejniki (stvarjenje, učlovečenje, odrešenje in konec sveta), 4 letni časi (Kristusovo rojstvo je pomembno za vse čase in vsako dobo). Zdaj pa poskusimo splesti adventni venec.

Za to potrebujemo:

Obroč, zelene vejice (smrečje, cipresa, bor, bršljan, ...), tanko žico ali vrv, 4 sveče in okraske (storže, posušeno cvetje, razne suhe plodove, posušene rezine pomaranče, ...).

Najprej vzamemo obroč in nanj navežemo vrv ali žico. Potem vežemo šopke kratko narezanih zelenih vejic, dokler nismo obložili celotnega obroča. Zapičimo 4 dolge žebelje, nanje pritrdimo sveče in venček po želji okrasimo z okraski, ki jih imamo na voljo.

Blagoslovljen adventni čas vam želimo!

Mateja Trajbarič OFS

Nagradna osmerosmerka

Pri tej uganki so vse besede že vpisane v polja. Da reševanje ne bi bilo preveč preprosto, se skrivajo v osmih smereh: vodoravno, navpično ter po obeh diagonalah – in to naprej oziroma nazaj. Vsaka beseda je povezana z drugimi z vsaj eno črko. Vaša naloga je, da poiščete vseh 66 besed, ki so podane po abecednem redu, ter jih sproti prečrtujete v liku in na seznamu. Na koncu vam bo ostalo 7 neprečrtanih črk, ki sestavljajo rešitev.

AJČKANJE, AJMARANCI, AMATIT, ANSBACH, APOTEKARICA, ARHEOLOGIJA, BAPTIST, BERNARDO, BETLEHEM, BINKOŠTI, BOLTEŽAR, BOGABOJEČNOST, BREZOVICA,

CELJANKA, ČOTAR, DREGLJAJ, DROMEDAR, ENARE, FELAH, GRMADA, HEFNER, HORAK, IGALO, JANIKUL, JASLICE, JAŠMAN, JEZUŠČEK, JOŽEF, JUDEJA, JUNKERS, KENIJA,

KOMANČ, KOMBI, MARIJA, NAZARET, NEZGODA, NEBESA, OKRAJŠANOST, OLESJA, OLJKARSTVO, ORBAN, OTROK, PAJSER, PASTIRJI, PEGATKA, PROSTOR, RACKA, REŠETAR, SAPNIK, SETEV, SILAŽ, SITEŽ, SRAGE, STAJA, STEBER, ŠTINGL, TASOVA, TAŠIST, TEŽNJA, TVORIVO, UGREZNINA, VERŽE, ZINKA, ŽARKOVO, ŽENIN, ŽIRKA.

Sestavil: Matej Pavlič

M	A	R	I	J	A	O	O	V	O	K	R	A	Ž	E	T	L	O	B
E	S	T	A	J	A	D	K	A	R	E	K	E	E	I	G	A	L	O
H	E	F	N	E	R	E	N	R	B	N	N	G	T	N	R	U	J	G
E	B	Ž	R	A	Č	I	R	E	A	I	A	A	I	E	K	K	K	A
L	E	A	N	Š	N	A	T	J	N	J	M	T	S	I	T	P	A	B
T	N	R	U	Z	D	S	L	S	I	A	Š	J	N	E	I	R	R	O
E	E	Z	E	E	I	E	B	G	A	O	A	A	U	C	T	E	S	J
B	E	R	M	Š	C	N	O	A	K	P	J	E	N	N	Z	E	T	E
J	G	O	A	I	E	L	K	N	C	Č	N	A	M	O	K	A	V	Č
U	R	T	L	Z	O	T	I	A	K	H	R	I	V	C	S	E	O	N
D	M	S	G	E	A	B	A	A	O	A	A	I	K	O	R	T	R	O
E	A	O	H	G	S	N	N	R	M	C	C	L	V	Ž	A	L	I	S
J	D	R	E	G	L	J	A	J	B	A	K	A	E	R	G	I	V	T
A	A	P	O	T	E	K	A	R	I	C	A	J	O	F	E	Ž	O	J

Pravilna rešitev iz prejšnje številke se glasi:

Kdor se bo poviševal bo ponižan in kdor se bo poniževal bo povišan.

Na uredništvo ste poslali 32 pravih odgovorov. Hvaležni smo vam za vaše vztrajno sodelovanje. Tokratni nagrajenci so:

1. nagrada: Jožef Toplak, Dobrovnik 272, SI-9223 Dobrovnik.
2. nagrada: Marija Gregorič, Zoisova 5, SI-4000 Kranj.
3. nagrada: Ivanka Tori, Vintarjevec 7, SI-1275 Šmartno pri Litiji.

Rešitve pošljite na uredništvo Brata Frančiška (Ul. škofa Maksimilijana Držečnika 7, SI-2000 Maribor) do 10. decembra 2023. Čakajo vas naslednje nagrade (bf 4/23):

1. nagrada: Milan Bizant DJ, Med svetlobo in senco;
2. nagrada: Zadnja številka revije Magnificat;
3. nagrada: CD Hvalnice in večernice

prevedla Nena Bobovnik

**SV. BONAVENTURA:
KAKO SE RAZLIČNE UMETNOSTI
ZVAJAJO NA TEOLOGIJO / O TROJNI POTI**

Dve krajši deli, ki predstavljata Bonaventurovo mistiko in povezanost med teologijo (Bogom) in vseh ostalim, kar obstaja.

**format 12,5 × 20 cm
mehka vezava
obseg 172 strani
cena 10 €**

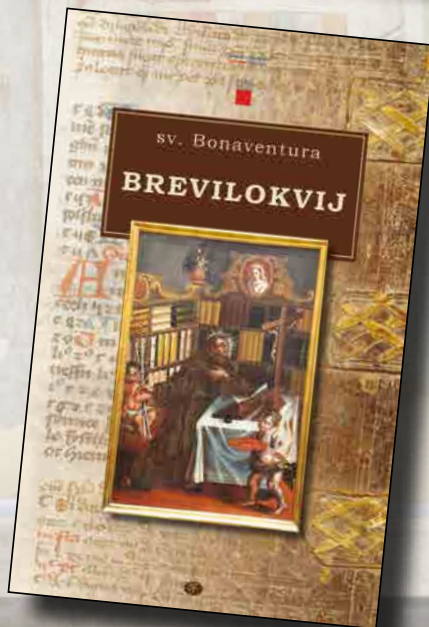

prevedel

**br. Jan Dominik Bogataj OFM
SV. BONAVENTURA:
BREVILOKVIJ**

Sijajna sinteza srednjeveške teologije iz časa, ko je bil miselni svet še povezan v celoto.

**format 12,5 × 20 cm
mehka vezava
obseg 320 strani
cena 12 €**

Predstavljeno lahko naročite na naslovu: **Založba Brat Frančišek**
Prešernov trg 4; 1000 Ljubljana; telefon: 01 24 29 314; e-mail: zbf@ofm.si

www.ofm.si/zbf

